Yeni bölüm
NURHAK'TAN KIZILDERE'YE
EYLEMCİLER ANLATIYOR
12 MART
THKO
SİNAN CEMGİLLERİN ÖLÜMÜ
İLK BANKA SOYGUNU
HAKAN DUMAN'IN KAÇIRILMASI
YARIN AYDINLIK'TA

**
Aydınlık
Kuruluş yılı: 1921
Kurucusu: ŞEFİK HÜSNÜ
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!
SALI 17 HAZİRAN 1980
10 LİRA

Fransa'da ünlü aydınlar Afganistan'ın işgalini tartıştı

Jiri Pelikan: "Afgan direnişinin ezilmesine göz yummak, İran ve Yugoslavya'ya yapılacak saldırılara da göz yummak demektir"

8.SAYFADA

Hükümet sorunu gündemde

Gensoru CHP Grubunda tartışmaya yol açtı

- Bazı CHP'liler hükümetin düşürülmesinin erken seçime yol açabileceği endişesini dile getirdi.
- Tartışmalı geçen grup toplantısından sonra CHP'nin gensoru vermesi kesinleşti.
- AP, MSP'ye görüşlerini yazılı olarak iletti, MSP'nin de bugün karşılık vermesi bekleniyor.

ANKARA (ÖZEL)

AP azınlık hükümetinin düşürülüp düşürülmemesi gerektiği tartışmaları dün CHP Grubunda devam etti. Söz alan bazı CHP parlamenterlerinin eleştirilerine rağmen, gensoru önergesi Meclis Başkanlığına verildi.

Bu arada AP hükümetini destekleyen MSP'nin Genel Başkanı Necmettin Erbakan tarafından

(Devamı Sa. 6 Sü.4)

Demirel, Sıkıyönetim Komutanlarıyla toplandı

- Sıkıyönetimin bazı illerden kaldırılıp, diğer bazılarına konulması bugün MGK'da karara bağlanacak.

ANKARA (ÖZEL)

BAŞBAKAN Süleyman Demirel bütün Sıkıyönetim Komutanları, silahlı kuvvetlerin ileri gelenleri ve bazı bakanların katılmasıyla güvenlik sorunlarını gözden geçirdi.

Genişletilmiş Sıkıyönetim Koordinasyon toplantısı olarak adlandırılan toplantı sırasında Sıkıyönetimin bazı illerde kaldırılması, bunun yerine kargaşalığın arttığı diğer bazı illerde sıkıyönetim ilan edilmesinin tartışıldığı öğrenildi.

Bu arada Sıkıyönetim kapsamına alınacak iller arasında Trabzon, Kayseri ve Çorum üzerinde durulduğu ileri sürüldü.

Hangi illerden sıkıyönetimin kaldırılacağı, yeniden hangi illerde sıkıyönetim ilan edileceği konusu, Milli Güvenlik Kurulunun bugün yapılacak toplantısında ele alınacak. MGK'nin tavsiye kararlarının akşam hükümette görüşülmesi ve yarın da TBMM'ye sunulması bekleniyor.

MHP'li komandolar terörü trenlere sıçrattı

- Kars'a giden Mehmetçik ekspresindeki yolcular dövüldü.
- Afyon-Basmane treninde komandolar silahla yaraladıkları genci alarak kaçtılar.

ANKARA (ÖZEL)

MHP'Lİ komandolar terörü trenlere sıçratarak, tren yolcularına saldırmaya başladılar.

Önceki gün Ankara'dan Kars'a gitmekte olan Mehmetçik trenine Yozgat'ın Yerköy istasyonunda binen kalabalık bir grup komando, kompartımanları dolaşarak yolculara nereli olduklarını ve nereye gittiklerini sordular. Karslı olan veya Kars'a gitmekte olan vatandaşları döven

(Devamı sa. 6 sü. 6'da)

Lastik botla denize açılan Belçikalı iki arkadaş, dalgaların etkisiyle «yasak bölgeye» sürüklendiler

Dur ihtarını anlamayan turist öldürüldü

İZMİR (AA)

TÜRKÇE bilmeyen iki Belçikalı turistten biri "dur" ihtarını anlamadıkları için güvenlik kuvvetlerinin açtığı ateş sonucu öldürüldü.

Oliver Shackoord ve Cak Pourbaix adlı turistler Foça'dan lastik bir botla denize açıldılar. Dalgaların etkisi ile hakimiyeti kaybeden ve Uzunada önlerine kadar sürüklenen turistler burada askeri yasak bölgeye girdiklerini de farkedemediler. Nöbetçi devriye erlerinin "dur" ihtarını da

(Devamı Sa. 6 Sü.1)

Asteğmen ve bir erin öldürülmesi tepkiyle karşılandı

TİKP Başkanlık Kurulu: «Askere kurşun sıkanların 15-16 Haziran'la hiç bir ilgileri yoktur»

- TİKP açıklamasında "Görevlilerin, bu tür eylemlere itibar etmeyen Kartal'ın emekçi halkıyla anarşist grupları ayırdetmesini ve halkı tedirgin edecek uygulamalara gidilmemesini" istedi
- Perinçek, 1. Ordu ve İstanbul Sıkıyönetim Komutanı Necdet Ürüğ'a başsağlığı telgrafı çekti

«Askere kurşun sıkanlar, Rusya'ya hizmet ediyorlar»

HABER MERKEZİ

15-16 Haziran'ı bahane ederek İstanbul Kartal'da gösteri yapan bir grubun güvenlik kuvvetlerine açtığı ateş sonucu Harun Haydaroğlu adlı bir asteğmenle, Cahit Koçar adlı eri öldürmeleri ve üç askeri yaralamaları tepkiyle karşılandı.

Olaylar üzerine bir açıklama yapan TİKP Başkanlık Kurulu, "Askere kurşun sıkanların 15-16 Haziran'la hiç bir ilgileri yoktur" dedi.

TİKP Başkanlık Kurulunun açıklaması aynen şöyle:

"İstanbul Kartal'da 15-16 Haziran büyük işçi hareketini bahane ederek korsan gösteri yapan bir grubun askere ateş açmasını, bir asteğmen ve bir eri öldürmesini protesto ediyoruz.

"Bu eylemi yapanların işçilerle, emekçilerle bir ilgileri yoktur. 15-16 Haziran bu gruplar için bir bahaneden ibarettir. A-

(Devamı Sa. 6 Sü.3)

Afgan direniş kuvvetleri Paktia Eyaletinde 400 Rus tankını tahrip ederek ve çok sayıda işgalciyi öldürerek yeni bir başarı daha kazandı. Sovyet silahlarını ele geçiren Afgan direnişçileri sevinçlerini saklamıyorlar.

Direniş kuvvetlerinin başarısından sonra Pakistan'daki binlerce mülteci Afganistan'a dönerek savaşmaya başladı

Afgan direniş kuvvetleri, 400 Sovyet aracını tahrip etti

- Direnişçilerin başarısı ülkede kısa zamanda duyularak bir sevinç havası yarattı.
- Afganistan Komitesi Karmal'ın temsilcileriyle görüşme önerdi.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

AFGANİSTAN'da Sovyet işgal birliklerine karşı savaşan direniş kuvvetleri, Paktia eyaletinde önemli bir başarı kazandılar.

Direniş kuvvetleri eyaletteki Sultan Vadisinde ilerleyen bir Sovyet askeri konvoyuna karşı harekata geçtiler. Çarpışmalar sonucu 400 kadar Sovyet tankı, zırhlı araç ve diğer askeri araçlar tahrip edildi ve araçların bir kısmı da direnişçiler tarafından ele geçirildi. Çarpışmada çok sayıda Sovyet işgal askeri öldürüldü. Bu arada direnişçiler de kayıplar verdiler.

Direnişçilerin Sovyet birliklerine karşı kazandığı bu başarı, kısa zamanda ülkede duyularak bir sevinç dalgası yarattı. Olaydan sonra Pakistan'da bulunan binlerce Afgan göçmeni yeniden ülkelerine dönerek direnişçilerin saflarında yer aldılar. Mültecilerin Afganistan'a

(Devamı sa. 6 sü. 8'de)

Bakırköy'de 4 kişi öldürüldü

- Sefaköy'de bir ticarethaneyi basan saldırganlar bir işçiyi öldürdüler.
- Kocasinan'da iki kardeş öldürüldü.

HABER MERKEZİ

İSTANBUL Bakırköy'de dün meydana gelen üç ayrı olayda dört kişi öldürüldü.

Bakırköy Sefaköy'de bir ticarethaneyi basan silahlı iki kişi bir işçiyi öldürdü, ticarethanenin sahibini de ayağından yaraladı. Sefaköy'deki Kanat Demir Ticaretevi dün sabah 9.30 sıralarında silahlı iki kişi tarafından basıldı. Katiller ticarethanenin sahibi Ali Rıza Gürkanat, kardeşi Ali Gürkanat ve dükkanda çalışan Osman Atasoy'a yaylım ateşi açtılar. Osman Atasoy ağır yaralanarak hastaneye kaldırıldığı sırada öldü. Saldırıda Ali Gürkanat da ayağından yaralandı. Ticarethanenin sahibi Ali Rıza Gürkanat ise kendini yere atarak kurşunlardan kurtuldu.

Ali Rıza Gürkanat'ın Dev-Solcu olduğu bildirildi.

Bakırköy Kocasinan'da ise Şişli Siyasal Bi-

(Devamı Sa. 6 Sü.7)

İzmir katliamında cocuklarını kaybeden aileler

«Biz öldürülsün diye mi evlat yetiştirdik?»

- Öldürülen öğrencilerin yakınları "vur" emrini verenlerden şikayetçi olduklarını söylediler.

İZMİR (ÖZEL)

İZMİR İnciraltı öğrenci yurtlarında 5 öğrencinin öldürülmesiyle sonuçlanan olayın üzerinden beş gün geçmesine rağmen ilgililer gerek otopsi sonuçları, gerekse olayın sorumluları hakkında hiç bir açıklama yapmadılar.

Olayda yakınlarını kaybeden aileler "vur" emri veren görev-

(Devamı Sa. 6 Sü.5)

Belediye her gün değişen fiyatlarla başa çıkamayınca

İzmir'de esnaf, fiyatları kendisi ayarlayacak

- Böylece fırınlar, dolmuşlar, seyyar satıcılar, bakkallar, manavlar da serbest piyasa ekonomisine geçmiş oldular

HABER MERKEZİ

İZMİR Belediyesi esnafın sattığı malların fiyatlarını kendisinin ayarlamasını kararlaştırdı. Kararı açıklayan Belediye

(Devamı Sa. 6 Sü.1)

İşkence, Malatya'da da bir can aldı

Polis, gözaltına aldığı genci 8 saat sonra ailesine ölü olarak teslim etti

MALATYA (ÖZEL)

14 Haziran 1980 gecesi saat 22.00 sularında, evine dönmekte olan inşaat işçisi Mehmet Ali Karasu, devriye gezen polis ekiplerince yoldan çevrilerek götürüldü ve 8-9 saat sonra ölü olarak ailesine teslim edildi.

Çevresinde devrimci olarak bilinen Mehmet Ali Karasu, götürülmesinden 1,5 saat sonra, tahminen saat 23.30'da 2 Ford minibüs polis otosuyla evine getirildi. Ailesine 'Bu sizin çocuğunuz mu" diye soran polisler 'evet' cevabı aldıktan sonra da Karasu'yu tokatlayarak götürdüler.

Olayla ilgili olarak Mehmet Ali Karasu'nun kardeşi gazetemize şunları anlattı: "Kardeşimden sabaha kadar bir haber alamadık. Sabahleyin evimize polisler geldiler ve 'Turan Karasu sen misin' dediler. Ben 'evet' dedim. Polisler, 'Memur bey seni çağırı-

(Devamı Sa. 6 Sü.3)

Polis memuru tartıştığı şoförü öldürdü

HABER MERKEZİ

BİR polis memurunun önceki gün bir genç kızı öldürmesinden sonra, dün de İstanbul Kadıköy'de bir polis memuru tartıştığı minibüs şoförünü öldürdü.

İstanbul Emniyet Müdürlüğü yetkililerinden alınan bilgiye göre, Kadıköy Misak-ı Milli Caddesinde, Göztepe Başkomiserliğinde görevli Yusuf Özcan isimli polis memuru ile Mustafa Demirci adlı minibüs şoförü arasında tartışma çıktı. Tartışma sırasında polis memuru tabancasını çekerek şo-

(Devamı sa. 6 sü 6'da)

TKP'nin yeni taktikleri 2

TKP, CHP'nin sol kanadı adını verdiği grubu UDC'ye kazanacağını umuyor

İ.Bilen, Doğuda, Devrimci Demokratlar, Özgürlük Yolu, Devrimci Ulusal Demokratlar ve Bağımsız Devrimci Demokratlar adını verdiği gruplarla ilişkilerinin geliştiğini açıkladı.

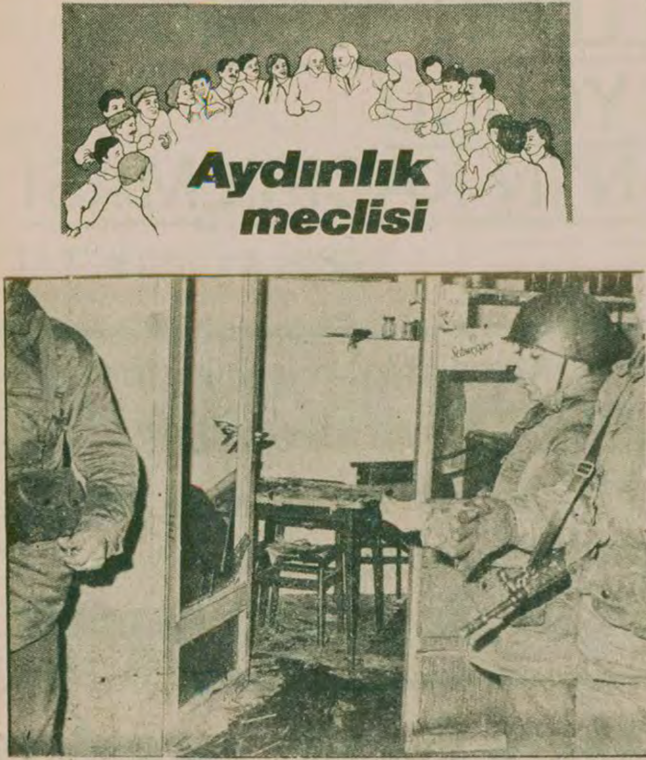
İ. Bilen Mayıs ayında yapıldığını belirttiği TKP Merkez Komitesi plenumunda TİP ve TSİP'le yürüttükleri birlik görüşmelerine ek olarak CHP ve Doğudaki gruplarla ilişkiler konusundaki siyasetlerini de açıkladı.

TKP'YE GÖRE CHP BİR YOL AĞZINDADIR

İ.Bilen, CHP yönetimi içinde şimdiden Ulusal Demokratik Cephe adını verdikleri Moskova yanlısı UDC'ye katılacak güçler bulunduğunu söylüyor. TKP'nin CHP konusundaki siyasetlerini şöyle açıklıyor:

"En geniş demokratik güçlerin eylem birliğinde CHP de yer alabilir, almalıdır. Çünkü CHP bir burjuva partisidir. Ama gerici burjuva partilerinden ayrı niteliktedir. CHP yönetiminde doğrudan bankalarla, tekellerle bağlı olanlar da vardır. Tabanında işçiler köylüler de vardır. Günümüzde bu parti bir yol ağzında bulunuyor. CHP yönetimi sağa kayıyor. Onun burjuva reformcu politikası işçi sınıfıyla değil

(Devamı Sa. 6 Sü.6)

Bir yanda anarşi bir yanda davul zurna

Çoğunluğun istediği konuda tartışma açmak için sizlerden tartışma konusu belirten mektup beklerken, çevremizdeki meclislerden söz etmek istiyoruz.

Yok anarşi değil konumuz, ölü sayısı günde 10'a çıkmış, 9'a inmeyen ülkemizde yaşam aynı hızıyla devam ediyor. Her gece bir kahvenin tarandığı ülkede kahvehaneler yine dolu, pişpirik oynuyor, müdavimleri. Bir başka ülke gösterebilir misiniz, günde 10 kişi ölsün de yaşam birden tepetaklak olmasın, Lübnan'da bu kadar anarşi görülmedi, ama Türkiye bir yanda davul zurna bir yanda anarşi, ilerliyor. Ne dersiniz, diyebiliriz miyiz, bu ülke kolay kolay yıkılmaz.

Bu sabah vapurla işe geliyoruz. Halatlar çekildi, birden yolcuları ayağa kaldıran kalabalık bir "hooop" sesi. Kiminin yüzü sarardı, kimi sesin geldiği yöne yöneldi. Acaba vapur mu kaçırılıyordu? Arkasından gelen "ah dingala dingala kömür de koydum mangala" nağmeleri yüzlerdeki ifadeleri bir komedi filmindeki kadar hızla değiştiriverdi. Davulun düm tek sesleri arasında şıkır şıkır göbek atanlar bir anda kalabalık bir seyirci bulmuştu. Aradaki slogan ise "Liselerin içinde Kuleli birinci" idi. Böylece aşağıda alem yapanların genç askeri okul öğrencileri olduğunu öğrenmiş olduk. Vapur iskeleye yanaşıncaya kadar Diyarbakır, Antep, Elazığ türküleriyle Kuleliler yolculara bir konser verdiler. Halat atılırken yine yükselen "hooop" sesi artık yüzlerde yalnızca gülümseme yaratıyordu.

Ama bu gülümseme de yüzde kalıcı olamadı. Çünkü iskele kapısında arama yapmak için tüfeklerini doğrultmuş bekleyen askerler vardı.

E yani sen buna yaşam mı diyorsun, diyenleriniz çıkar. Ama kolay ölmüyoruz ya...

Mektuplarınızı Aydınlık gazetesi, Aydınlık Meclisi köşesine bekleriz.

ANADOLU BASINI SESLENİYOR

Devrim — HALKIN SESİDİR

Güneydeki ilçemiz barut fıçısı gibi

Fethiye Teksas'a döndü

CİHAN CESUR

İlimizin güney ilçelerinden olan Fethiye, anarşik olaylar, patlayan bombalar, saldırılar ve d... a...lasına varan terör olaylarıyla adeta ünlü Amerikan eyaleti Teksas'a dönmüştür. İlçede son olarak Halil Özyavuz adlı sol görüşlü bir lise öğrencisi dövülmüş, yine sol görüşlü bir Ticaret Lisesi öğretmeni saldırıya uğramıştır.

Fethiye'nin Günlükbaşı kasabasında ise çeşitli yerlere patlayıcı maddeler atılmıştır. 14 Mayıs tarihinde Günlükbaşı ilkokulunun bahçesine atılan patlayıcı madde maddi hasara yol açmıştır. Bunun hemen ardından 15 Mayıs tarihinde Günlükbaşında bir kahvehanenin yakınlarına atılan patlayıcı madde, kahvehanenin camlarının kırılmasına neden olmuştur. Günlükbaşı'nda meydana gelen patlamalarda can kaybı olmamış, fakat maddi hasar meydana gelmiştir. Fethiye Lisesi ve Fethiye Ticaret Lisesinde ise yer yer küçük olayların vukuu bulduğu bildirilmiştir.

Özet olarak güney ilçemiz Fethiye'de durumun gergin olduğu göze çarpmaktadır.

Çengel

Tuzla'da yeni oyunlar dönüyor

Kaldırım Tuzlasına işçi alındı alınmadı kavgası sürerken durum yeni boyutlara ulaşmıştır...

Daha önceki yıl programlaştırılan ve işçilerin çıkarılmasına ve Tekel'in bu görevi yüklenmesine karar verilmesine, bunun hazırlıklarının yapılmasına rağmen tuz çıkarma işleminin yeniden müteahhide devri ve işçilerin müteahhit tarafından alınmasına çalışıldığı öğrenilmiştir.

Güvenilir bir kaynağın verdiği bilgiye göre; AP eski İlçe Başkanı Ali Parlak'ın bir yakını daha önce buranın müteahhitliklerinde bulunmuş, sonra alınan karar da yine AP'de etkili ve yetkili kişilerin yardımı ile sırf Ali Parlak'ın yakınına çıkar sağlamak için alınmıştır.

Güvenilir kaynak Ali Parlak'ın oğlunun Devlet Bakanı Orhan Eren'in Özel Kalem Müdürü olması yine Orhan Eren'le AP İlçe Başkanı Mustafa Erdil ve çevresinin yakın ilişkileri bulunması sonucu işçilerce çıkarılmasına karar verilen tuzun geri müteahhide devri ve müteahhidin de eski AP İlçe Başkanı Ali Parlak'ın yakınının olmasının uğraşını verdilerini bunu sağlamak için heyetin Ankara'ya gittiğini bunu sağlamada zorluk çekmeyeceklerini aslında işçi alımını durdurmayı sağladıklarını bildirmiştir.

İsminin açıklanmamasını isteyen kaynak..

Birkaç gün içerisinde durumun ortaya çıkmasının beklendiğini de belirtmiştir.

Yüzbinlik ilçede mütehassıs bulunmuyor. Vatandaş çaresiz

Hükümet değiştiğinden bu yana, devamlı sürgün haberleri yatırımların durma haberleri ile karşılaştık ilçe olarak. Devleti hep kıyım kırım olaylarında mı göreceğiz. Bizim ilçenin yatırıma hakkı yok mudur?

Devlet bu ilçenin insanlarını ne görür ki? Yüzbinlik kasabada bir mütehassıs bulunmaz, hastaları Ankara'ya sevk edecek bir araç bulunmaz. Yapılan hastane yarı kalmakla karşı karşıya...

Aylardır bu ilçenin sorunları ile ilgilenecek bir makama hala rastlanmadı.

Tüm vatandaşlarımızın devletin artık bizlere de el uzatmasını istemektedirler. En basit hastalıklarda bile müdahale yapılmayan sağlık merkezine işlerlik kazandırılmasını araç ve gereç temininin yapılmasını talep etmektedirler.

Bunca nüfusa rağmen doğru dürüst bir doğumhane ne de doğum yaptıracak uzman bulunmaktadır... Herkes devletten ilgi beklemekte, ilgilileri göreve davet etmektedir.

düşünce dünyası

GÜMRÜKTE PARTİZANLIK

Feyzullah Öztürk
Mem-Der İstanbul Şube Başkanı

Son AP azınlık hükümetinin başa gelmesiyle, Cumhuriyet tarihinde görülmemiş boyutlara ulaşan partizanca sürgünler yapılmıştır. Danıştayda toplam 42 bin dolayında sürülen memurlarca açılmış dava dosyası bulunmaktadır. Bütün Türkiye'de 70 bin memurun tayini çıktığı söylenmektedir. Aileleriyle birlikte düşündüğümüzde 200 bin kişi kış ortasında yurdun dört bir köşesine göçe zorlanmıştır. Günümüzde her türlü güvenceden yoksun olan memurlar gittikleri yerlerde silahlı faşist militanlarca karşılanmakta, ailelerini de götürdüklerinde konut sorunuyla karşılaşmaktadırlar. Götürmediklerinde ise zar zor geçindikleri aylıklarını ikiye bölüp, sefalete sürüklenmektedirler.

Milli beraberliğe, barış ve huzura acil ihtiyaç duyduğumuz günümüzde partizanca yapılan bu tür tayinler, milli birliğe darbe vurmakta, illallah çektiğimiz anarşiye hizmet etmektedir.

Hükümete yapılan uyarılarda doğru bir tespitle, memur kıyımları ve sürgünlerin anarşiye hizmet ettiği vurgulanmış, lakin hükümet bu uyarıları, konuya ilişkin hususları ve memurları dikkate alacağına, memurları sürdürmekten zevk alan memur düşmanlarının ve çıkar peşinde koşan bazı çevrelerin sözlerine kulak vermiştir.

ŞARTLI DESTEK

Son AP azınlık hükümeti kuruluş çalışmalarında MHP'nin hükümeti şartsız destekleyeceğini söylemesine rağmen, geçen günlerde perde arkasında bazı hesapların yapılması, desteğin şartsız değil, şartlı olduğunu doğrulamıştır. MHP geçmişten beri planladığı, stratejik önemi olan Gümrük ve Tekel Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Milli Eğitim Bakanlığı ve Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığını ele geçirip bu bakanlıklarda faşist kadrolaştırmayı sağlayıp, yurtsever, demokrat, dürüst insanları sürdürmektedir.

MHP'nin hükümete desteğinin karşılığı bu bakanlıkların üst düzeydeki müsteşarlık, genel müdürlük, personel ve eğitim genel müdürlüğü, gizli sicil müdürlüğü gibi makamlara MHP'li kişilerin getirilmesi oldu. Hükümet kurulur kurulmaz Milli Eğitim Bakanlığındaki Töb-Der'e kayıtlı 8 bin civarındaki öğretmenleri yalnız Yozgat iline sürdüler. Pol-Der'li polisleri Adana-Erzurum gibi illere sürüp MHP il ve ilçe binalarını bekleme gibi görevler verdiler. Bunda bir tek amaç vardı istifaya zorlamak.

GÜMRÜKTE

Gümrük ve Tekel Bakanlığında durum daha farklı. Hükümetin yeni kurulduğu dönemde Müsteşarlık için Gün Sazak döneminin Müsteşar Muavini olan MHP'li Hacı Burhan Özfırat ile AP'li bilinen Yılmaz Aktan çekişti. Bakanlık üzerinde MHP etkin çıkarak Hacı Burhan Özfırat Müsteşarlığa gene, Feramuz Durmuşoğlu ise Personel ve Eğitim Genel Müdürlüğüne getirildi. İlk iş olarak MHP'li memurları harekete geçirerek iş yerlerinde oba çalışmaları başlatarak, dürüst, yurtsever insanların sürülmesini sağladı. Bir taraftan sürgünler devam ederken diğer taraftan "pilot bölge" seçtikleri Yeşilköy ve Büyükdere Gümrük ve Gümrük Muhafaza Müdürlüklerini ele geçirip faşist kadroları, yönetmenlik, tamim gibi kanuni değerleri yıkarak doldurdular.

Özellikle kaçak silahların Bulgaristan yoluyla Türkiye'ye girdiği çeşitli kuruluşların raporlarında mevcut olduğu kanısındayım. Gümrük Muhafaza ve Emniyet 5. Şube, olay zabıtlarında yakalanan kaçak silahların Varna üzerinden gelen motor ve gemilerde çıktığı görülür. Bu açıdan baktığımızda İstanbul Boğazının denetimine bakan Gümrük Muhafaza teşkilatına anarşinin bir mihrakı olan MHP'li kişilerin getirilmesi silah ve diğer kaçakçılığın artacağı yolundaki şüpheleri haklı çıkarmaktadır. Bu bölgede bulunan amirlerin bir kısmı MHP'li olduğu gibi diğerlerinin ise Mafia ile ilişkisi olduğu söylenmektedir. Yeşilköy bölgesi ise yurt dışıyla direkt ilişkisi olan şehrin ortasındaki bir yer olması itibarıyla önemi büyük. Buradaki amirlerin MHP'li olması kendinden olanlara ayrıcalık tanıması ve geniş yetkiler vermesi diğer memurları huzursuz etmiştir. Hatta şu günlerde alınan rüşvetlerin bir kısmının MHP ve yan kuruluşlarına verildiği söylenmektedir.

TAYİN VE ATAMALAR MHP İÇİN GELİR KAYNAĞI

Hükümetin kurulmasıyla birlikte Mafia her dönemde olduğu gibi bu dönemde de Gümrük camiası içinde istediği memurları kendi çıkarları doğrultusunda daha rahat kullanabilmek amacıyla istediği mevki ve yerlere atamalarını yapabilmek için harekete geçti. Bu tayin ve atamalarda Mafianın 1 milyon ila 5 milyon arası parayı Müsteşar Hacı Burhan Özfırat ile Personel ve Eğitim Genel Müdürü Feramuz Durmuşoğlu'na verdiği memurlar arasında yaygın bir söylenti olarak dolaşıyor. Bunun somut örneği Karaköy Gümrük Muhafaza Müdürlüğünde görevli bir memur Kısım Amiri olup 3 ay sonra Bölge Amiri görevlisi olarak Haydarpaşa Gümrük Muhafaza Müdürlüğünde göreve başlamıştır. Gene başka bir memur sıçramalı bir şekilde Bölge Amiri olarak Büyükdere Gümrük Muhafaza Müdürlüğünde göreve başlamıştır. Diğer bir memur İzmir'e tayini çıktığı halde tayinini durdurup, Kısım Amiri görevlisi olarak Gümrük Muhafaza (Haydarpaşa) Müdürlüğüne gelmiştir. Bu tür çarpıcı örnekleri çoğaltmak mümkündür. Halbuki Mafianın kendi çıkarları için amirlik mevkilerine yükselttikleri bu kişilerin konumları Bakanlıkça çıkartılan Atama ve Yükseltme Kararnamesine tamamen ters olup, tahsil durumları da müsait değildir. Yalnız İstanbul'da otuza yakın yüksekokul mezununa gümrük muhafaza kadrolarında sadece MHP'li oldukları veya Mafiayla ilişkiye girmek istemedikleri için memur olarak görev yaptırılmaktadır.

HALKIN SESİ

GAZETEMİZİN SAHİBİ 45 MİLYON HALKTIR

Yozgat'ta MHP mi MHP'liyi yakalayacak?

Yozgat üstüne çok söylendi, çok yazıldı. Bir de ben yazayım, okusun halkımızla birlikte, yatsıya kadar mumu yakanlar. Bazen kale olarak, bazen terör yuvası olarak sözettiler. Ben bir şey demiyorum. Okusunlar ve gülsünler sayın yetkililer ağlanacak hallerine.

Siz hiç valilik, Milli Eğitim, Müdürlüğü, Sağlık Müdürlüğü, Emniyet Müdürlüğü yapan MHP il başkanı gördünüz mü? Duyduğunuzu sormuyorum. Gördünüz mü diyorum. Yozgat MHP İl Başkanı Ruhi Bacanlı'da marifet çok, diploma yok ama evvelallah, terör var, tahrik var, önümüzdeki dönem Yozgat milletvekilliğine hazırlık var.

Sağlık Müdürlüğünde Demirel hükümetiyle birlikte Azmi bey görevden alınır. Yaşlı müdür MHP'ye hizmet etmiyordu da ondan. Demirel hükümeti Azmi beyin yerine Nizamettin beyi vekaleten bu göreve atar. Nizamettin bey MHP'nin uydusu olmak niyetinde değildir. Doğduğu büyüdüğü şehrin halkına bir şeyler verebilmek için çırpınan bir insan. Sağlık Müdürlüğüne kadrosuz olarak bir Sağlık Müdür Yardımcısı atama yoluna gidilir. Sebep: Mustafa Kemal'e "Moskof uşağı" diyen Osmanpaşa Sağlık Ocağı şoförü gibi insanların sağlık teşkilatına doldurulmak istenmesi. Sebep: MHP'ye hizmet etmeyen sağlık personelinin il içi sürgünlerle yıldırılmak istenmesi. Nizamettin bey yılgınlığa kapılır ve izine ayrılmayı ordan da vekaleten yürüttüğü müdürlük görevini terketmeyi güder.

Milli Eğitim Müdürlüğünde çoktan MHP'nin uyduları harekete geçmiş, iki-üç ayda bir, devrimci, çalışmaktan başka bir amacı olmayan, yurtsever öğretmenler ilçeden ilçeye, köyden köye sürülmeye başlanmıştır bile. Rıfat Yüzbaşıoğlu adlı Milli Eğitim Müdürünü ve yardımcısı Osman Dağ'ı Demirel hükümeti atamıştır ama Demirel hükümeti kendine etmiştir. Her ikisi de MHP'nin militan görevlisidir. Rıfat efendi perde açılınca milliyetçi bir Demirel taraftarı ve MHP'li yardımcısı Osman Dağ'la kollektif "komünist avcısı" pozisyonunda. İki MHP'li Milli Eğitimde eğitimin dışında ne yapılabilirse onu sonuna kadar yapmaya karar vermişler. Zaten yapıyorlar.

Yozgat'ın şehir merkezinde gündüz polis otosunun yanında insan döven ülkücü gençlik olay yerinden ayrılmadan polis otosundaki polisler harekete geçmiyor. Polis de ekmeği ve canı korkusuyla, yaşamak istiyor. Yozgat'ın Alevi vatandaşları sokağa çıkamıyor, ekmek almaya beş-altı yaşlarındaki çocukları gönderiyor. Bunu anlayan komandolar çocuk kavgası çıkartıp Alevi vatandaşları tahrik yolu ile kendi platformlarına çekmeye uğraşıyorlar. Alpaslan Alpaslan ve İbrahim Çiftçi adlı katil komandoların gündüz şehirde cirit attığına dair söylentiler kulaktan kulağa dolaşıyor. MHP'ye komandolarını yakala demişler, MHP ülkücü gençlerine buyrun meydan sizin demiş. Va mı bunun başka izah tarzı?

Kendi büyüklüğü kadar konuştuğunu zannedip, kendi konuştuğunu kendi beğenmeyen CHP Yozgat'ta dersin yer yarılmış yerin içine girmiş. Solu temsil ettiğini, köylünün gözyaşlarını gözünde bırakmayacağını nakarat haline getiren CHP'yi Yozgat'ta bulamadık. (Oy veren insanların dışında). Yürekleriyle inançlarıyla mücadeleye hazır bekleyen, Cumhuriyet Halk Partisine oy veren insanlar burada kimden gelirse gelsin MHP'nin terörüne karşı mücadele bekliyor. Ama umudu, tükenmiş Ecevit'ten yana. Geç kalmadan kalkmalısın sayın Ana Muhalefet Partisi Genel Başkanı.

Bir de MSP var Yozgat'ta. MHP ile arası gerçekten iyi gitmeyen ve MHP'ye karşı mücadele etmeyi amaçlayan. Ama MSP'nin bir hatası var. MHP'nin Yozgat'taki terörüne karşı mücadele edeceği yerde, halkın huzurlu yaşama kavuşmasını amaçlayacağı yerde, Yüksek İslam Enstitüsünün parsel kavgası ve önümüzdeki seçimlerde MHP ile MSP arasında oynayan bir milletvekilliğinin meydana getirdiği rekabet kavgasına dalmış.

Ve siz sayın yetkiliyim diyerek yetkisizlik yapanlar, unutmayın ki Türkiye halkının bölücü ve terör odaklarına tahammülü kalmamıştır artık. Bu tutumlarınızı sürdürüp Yozgat'ın çapanoğullarına hizmetiniz sürdüğü sürece Yozgat halkı sizi hakkettiğiniz çöplüğe atacaktır. Bu böyle biline.

Bir okuyucu

Komando öğretmenimiz yılboyu ders yerine faşist marşlar öğretti

Köyümüz Yozgat'a bağlı Çandır nahiyesindedir. 1965'de bir ortaokul açıldı. Bu yıl da aynı bina içerisinde lise 1. sınıf açıldı.

Bu sınıfa Çandır Belediye Başkanının eniştesi MHP yanlısı Hurşit Acar adlı bir öğretmen atandı. Hurşit bey, yılboyu, dersten çok MHP'nin marşlarını söyletti. Bu marşları söylemek istemeyen öğrencilere ise zor kullanarak söyletti.

Öğrenciler okul idaresine birkaç defa şikayette bulundukları halde idarenin eli kolu bağlı kaldı. Bizim isteğimiz, önümüzdeki yıl marş yerine ders görmek, ve böyle öğretmenlerin görevden alınmasıdır.

Çandır Lisesinden bir öğrenci

Milli Eğitim Bakanına açık mektup

Bizler neden bütünlemeye kaldık biliyor musunuz?

Bizler Balıkesir Cumhuriyet Lisesinde okuyan 5 Fen B sınıfından bütünlemeye kalan öğrencileriz. Haksızlıklara karşı kararlılıkla mücadele eden Aydınlık gazetesi aracılığıyla aşağıda anlatmaya çalışacağımız durumu Milli Eğitim Bakanı O. Cemal Fersoy'un bilgilerine sunarız.

Sayın Bakan 1979-80 öğretim döneminin ilk yarısında boş geçen derslerimiz yoktu. Öğretmenler öğrenciler birbirleriyle iyi ilişkiler içerisindeydi. Bütün Balıkesir halkının tanık olduğu üzere her öğrenci okula rahatça gidip gelebiliyordu. Derslerinde başarılı olanlar iyi, başarılı olmayanlar ise doğal olarak geçersiz notlar alıyordu. Buna kimsenin bir diyeceği olmadığı için hiç bir olay da yoktu. Ancak uzunca bir aradan sonra öğretmenlerimizin büyük bir bölümü müdürümüz Sami Şevkan dahil ya başka yere sürüldü ya da açığa alındı. Dolaylı yollardan yerlerine başka öğretmenler atandı. Ancak bazı derslerimize öğretmen verilmedi. Bu arada kentimizin bir başka lisesi olan Muharrem Hasbi Lisesinden bir grup MHP'li öğrencinin kayıtları bizim okula geçirildi ve böylece ikinci yarı öğretim dönemi huzursuzluklar ve endişeler içinde başladı. Bu arada başarılı olamadığımız derslerden haklı olarak kırık not almıştık. İkinci yarı yılda yabancı dil öğretmenlerimizden dönemin üçte ikilik bölümünde yoksun kaldık. Tam sınav olacağımız gün hocamız açığa alındı.

Edebiyat öğretmenimiz de öyle. Edebiyat öğretmenimiz bizi edebiyat, komposizyon ve dilbilgisinden sınav yaptı ve bir kac gün sonra açığa alındı. Nihayet korku ve endişe içinde yıl sonuna geldik. Fransızca öğretmenimiz bize sözlü notu vermiş, edebiyat öğretmenimiz de yaptığı tek sınavın sonuçlarını idareye bildirmişti. Fakat idare yetkilileri bu sınavın sonuçlarını kabul etmediklerini bildiriyorlar. Nasıl olur, siz karar verin? Vardan yok, yoktan var olur mu? Edebiyat yazılılarımızı tam sene sonunda niçin kabul edilmiyor? Çünkü biz yeni gelen öğretmenlerin görüşünde değiliz. Olur mu hiç, insan özgür değil midir? Okulda siyaset olur mu? Olmaz. İşte ne olduysa yeni gelen öğretmenlerin yüzünden oldu. Bazı öğretmenler bir yazılı, bir sözlü notu karneye geçmez diyorlar. Derslerimizin bir kısmını bir veya iki sınavla geçirdik.

Bizim bu iki dersin ilk karne notları ikinci karne notları olarak da kabul edildi. Bizler haksız elde edilmiş bir şeye nasıl karşı çıkıyorsak, haksız yere düştüğümüz bu durumu da şiddetle protesto ediyoruz ve şöyle sesleniyoruz:

Sayın Bakan öğretmensiz geçen bu derslerimizden bütünlemeye kalmamız bizlerin suçu mu, yoksa siz büyüklerimizin ufak bir kusuru mu? Bu durumumuzun dikkate alınacağını umut ediyoruz.

Balıkesir Cumhuriyet Lisesi 5 Fen B'den
Ramazan, Nermin, Saime, Nurullah, Cafer, Metin, Hakan, Nalan, Mehmet, Ali, Murtaza, İlkay, İrfan, Manurcan, Mehmet, Mustafa, Hakan

Milli Eğitim Müdürüne açık mektup

Bu memleketin öğretmene ihtiyacı varken, 1 yılım boşa gitti

29.11.1979 tarihinde izinsiz ve mazeretsiz olarak görevimin başından ayrıldığım gerekçesiyle İlköğretim Müdürlüğü tarafından hakkımda soruşturma açılmıştır.

Soruşturma sonuçlanmadan hemen maaşım da kesilmiştir. Hakkımda verilmiş hiç bir karar olmaksızın maaşımın kesilmesi yasa ve yönetmeliğe tamamen aykırıdır. Maaşımı almadan iki ay görevime devam ettim. Daha fazla maaş almadan çalışamadım ve İlköğretim Müdürlüğünün bilgisi dahilinde görevimi bırakmak zorunda kaldım.

Soruşturma başlayalı 7 aya yakın olmasına rağmen hâlâ sonuclandırılmamış Milli Eğitim Müdürlüğünün ve İlköğretim Müfettişi Yusuf Yöreci'nin tamemen yanlı tutumlarıyla hakkımda hâlâ bir karar verilmemiştir.

Bu arada Gazi Eğitim Enstitüsünü bitirdiğim ve orta dereceli okula öğretmen olarak atandığım halde soruşturma bitmediğinden o görevime de başlatılmamaktayım.

İlgililerin dikkatini çeker bu tür partizanlıkların devlet dairelerinde yaptırılmasına müsade edilmemesini arz ederim.

Halil ERDEM
Kayı Köyü İlkokul öğretmeni
GÜDÜL/ANKARA

Aydınlık
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR BİRLEŞİN

BAYAŞ Basın Yayın A.Ş. adına sahibi ve Genel Yönetmen ORAL ÇALIŞLAR

Yazı İşleri Müdürü: MEHMET ATABERK
Haber ve Makalelerden Sorumlu Müdür: S.AYDOGAN BÜYÜKÖZDEN O.GÜRHAN
Müessese Müdürü: ERTÜR

Adres: Nuruosmaniye Cad. 3/3 Cağaloğlu/İstanbul.
Tel: 26 52 44 26 42 93 İdare Tel: 26 61 78
Dizgi: Aydınlık Ofset Tesisleri. Baskı: İst. Güntur. Dağıtımı: GAMEDA

BÜROLAR
ANKARA: Meşrutiyet Cad. 32/8 Kızılay. Tel: 25 38 69
İZMİR: Özgüler İşhanı 452. Sok. 25/3 Konak: Tel: 13 10 90 - 25 23 54
TRABZON: Cumhuriyet Mah. Kaşıkçı Sok. 27/10 Tel: 3900
DİYARBAKIR: Beyazıt İşhanı Kat: 3 No: 30 Dörtyol Tel: 38 57 ADANA: Kızılay Cad 104 Sok. No: 23 Tel: 103 42

İLAN TARİFESİ-ABONE
Baştık yanı 4000 TL. 8 hariç diğer sayfalar st/cm 900 TL. 8. sayfa st/cm 1000TL. Renkli st/cm 1700 TL. Doğum, evlenme, ölüm st/5 cm 2000 TL. Küçük ilanlar kelimesi 30 TL.
ABONE: Yurtiçi 3 aylık 900 TL. 6 aylık 1800 TL. 1 yıllık 3600 TL. Yurtdışı 3 aylık 1125 TL. 6 aylık 2250 TL. 1 yıllık 4500 TL. Dış ülkeler için posta ücreti alınır.

«İşçi haklarını savunmak için bölük pörçük mücadele yolları terkedilerek genelde tavır konması gerekir»

İstanbul Demiryolu İşçileri Sendikası Genel Başkanı Zafer Boyar:

«Türk-İş üst yönetimi tabanın özlemlerini karşılamıyor»

KEREM ÇALIŞKAN

TÜRK-İş ile hükümet arasındaki görüşmeler hakkında düşüncelerini gazetemize açıklayan İstanbul Demiryolu Sendikası Genel Başkanı Zafer Boyar, Türk-İş üst yönetiminin tabanın özlemlerini karşılayamadğını belirtti. Türk-İş'in genelde bir tavır koyması gerektiğine işaret eden Boyar sorularımızı şu şekilde cevapladı :

—Türk-İş'in son Yönetim Kurulu kararlarından sonraki gelişmeleri nasıl değerlendiriyorsunuz?

—Şu anda 1,6 milyar demiryolu işçilerinin kıdem tazminatı olmak üzere kamu kesiminde çalışan işçilerin devletten 7,9 milyar alacağı var. Ödemelerin ne süre içinde yapılacağı belli değil. Çoğunluğu 1978 yılından alacağı olan EKİ maden işçilerinin alacağı bu miktar bugüne kadar enflasyon nedeniyle hızla reel değerini kaybetmiştir. Satınalma gücü o günlere göre çok gerilemiştir.

Esasta Türk-İş'in 29 Mayısta yaptığı toplantıda Türk-İş'in sosyal-demokrat kanadı olarak beklentilerimiz gerçekleşmedi Çünkü Türk-İş üst yönetimi işçilere güvenerek çözüm aramak yerine Başbakana güvenerek oyalama yolunu tercih etti. Oysa Başbakanın verdiği sözleri somut olarak yaşama geçiremeyeceği ilk

(Devamı Sa. 6 Sü.2)

Carter, Alman Başbakanı Schmidt'e gönderdiği mektupta, Sovyetlere karşı bir uyarıda bulundu. Fotoğrafta iki devlet adamı beraberce.

Carter Schmidt' i Sovyetler konusunda uyardı

BONN (AA)

ABD Başkanı Jimmy Carter, Batı Almanya Başbakanı Helmut Schmidt'e bir uyarı mektubu göndererek, Almanya'nın Sovyetler Birliği ile olan ilişkilerinin, ABD'nin Avrupa'ya yerleştireceği orta menzilli füzelerin yerleşimini gecik-

(Devamı sa.7, sü.7'de)

TİKP İl Başkanı: "Gaziantep Emniyeti, Partimize karşı kanunsuzluk içine girdi"

Gaziantep Emniyeti, işkencelerin duyulmasını önlemeye çalışıyor

- İşkence olaylarını yayınlayan mahalli Özgür Gaziantep ve Ortam gazeteleri emniyet tarafından arandı.
- Bir muhabirimiz gözaltına alındı, diğer muhabirimizin ise evi arandı.

GAZİANTEP (ÖZEL)

TÜRKİYE İşçi Köylü Partisi Gaziantep İl Başkanı Mustafa Berk, "İşkence olaylarını açığa çıkarmamızdan rahatsız olan bazı çevreler, partimize karşı kanunsuzluk içine girdiler" dedi.

TİKP Genel Merkezince İl örgütüne ödemeli olarak gönderilen Türkiye Gerçeği dergisine PTT'de el kondu. İl yöneticisi İzzet Özcan gözaltına alınmak istendi. İl yöneticisi ve gazetemiz muhabiri Ali Öztürk'ün evi didik didik arandı. Muhabirimiz Bilal Güneş ise, gözaltına alındı. İşkece olaylarına geniş yer veren Özgür Gaziantep ve Ortam gazeteleri, ayrı ayrı zamanlarda ikişer kez basılarak arandı.

TİKP Gaziantep İl Başkanı Mustafa Berk, açılmamasında şunları belirtti:

"Partimiz işkence olaylarını kamuoyuna duyurduktan sonra Sıkıyönetim Komutanlığı açıklamaları ihbar kabul etmiştir. Sıkıyönetim Komutanlığının bu tutumunu olumlu karşılıyoruz."

Berk açıklamasına tırmandırılan MHP terörüyle birlikte, bazı emniyet kuvvetlerinin son gün-

(Devamı Sa. 6 Sü.1)

Çin' de nüfuz ticareti ve yolsuzluklara karşı kampanya açıldı

DIŞ HABERLER SERVİSİ

ÇİN Komünist Partisinin resmi yayın organı Halkın Günlüğü gazetesi bazı yüksek düzeydeki Parti ve devlet görevlilerinin suiistimal yaptığına dair haberlere yer verdi.

Time dergisinde yayınlanan bir yazıda, Çin gazetelerinde bu tür haberler yayınlanmasının, Çin yönetiminin kendi saflarındaki nüfuz ticareti ve yozluğa karşı yürüttüğü kampanyayı şiddetlendirdiğini gösterdiği belirtildi. Yazıda bu durumun uzun süredir halk arasında hoşnutsuzluk yarattığı kaydedildi.

Gazetelerde açıklanan suiistimaller arasında Hong Kong'a çıkış vizesi vermek, üniversite sınav sonuçlarını değiştirmek ve Kültür Devrimi sırasında suçlanan aydınların itibarını iade etmek için rüşvet almak gibi suçlar yer alıyor. En sık görülen ise görevlilerin, kolay bir iş, yurt dışına seyahat etmek ve çocuklarına imkan sağlamak için nüfuzlarını kullanmaları. Şanghay'da yayınlanan bir gazetede, "Yüksek düzeydeki yetkililerin çocukları büyük nüfuza sahip oldukları için insanlar onların etrafında dalkavukluk yapıyor" denildi.

Halkın Günlüğündeki yer alan bir haberde de 19 yıldır sanayi altını çalan ve iki kişinin intihar etmesine yol açan Şenyang kentinde bir fabrikanın planlama bölümü başkanının idam edildiği bildirildi. Guan'ın hırsızlığının geçtiğimiz nisan ayında devletin altın fiyatlarını yükseltmesi üzerine mahalli bir bankaya altın satmaya çalışırken ortaya çıktığı haberde verildi. Geçen yıllar boyunca Guan sürekli yükselirken, haksız yere suçlanan iki eyalet yöneticisinin intihar etmek zorunda kaldıkları bildirildi.

Gazetede yayınlanan yazıda yolsuzluk yapanlara görevden alma ve hapis cezası verilirken, daha alt kademeleri suçlayanlara en ağır cezalar verildiği belirtildi. Zejian Eyaletinde bir Parti komün sekreteri de, kereste hırsızlığı yaptığını ortaya çıkaran iki komün üyesine sahte suçlamalarla dava açtığı için beş yıla mahkum oldu.

İşçiler bir ay boyunca kararlılıkla greve çıkabilmek için direndiler. Sendikaları haklarını aramayınca işçinin direnme gücü kalmadı. İşçiler soruyor: "Patronların keyfiliğini kim önleyecek?"

Kapanan Devas Fabrikasının bahçesinde şimdi boş kasalar bekliyor. İlgisizliğin ve denetimsizliğin sonucu daha kaç fabrika patronların keyfince kapanacak?

Bölge Çalışma Müdürlüğü lokavtın "yasadışı" olduğunu saptamıştı

Tek Gıda-İş'in ilgisizliği sonucu patron Devas'ı kapattı

- Tazminatlarını bile ancak 5 ayda taksit taksit alacak olan işçiler soruyor: "Patronların keyfi fabrika kapatmasını denetleyecek bir merci yok mu?"

İŞÇİ SERVİSİ

ŞİRİNEVLER'de kurulu Devas Fabrikası işçileri bir aylık bir direnişten sonra Tek Gıda-İş Sendikasının ilgisizliği sonucu kıdem tazminatlarını alarak ayrılmaya mecbur kaldılar. İşverenin kıdem tazminatlarını 5 ay boyunca beş taksitte ödeyeceği

(Devamı Sa. 6 Sü.2)

Türk-İş ile hükümet görüşmeleri son aşamasına geldi

ANKARA(ÖZEL)

TÜRK-İş ile hükümet arasında kamu kesiminde devam eden sözleşmelere ilişkin görüşmelerin son aşamaya geldiği, hükümetin önerdiği yüzde 65 ücret artışı üzerinde ısrar ettiği öğrenildi.

Türk-İş Koordinasyon Kurulu cumartesi ve dün toplantılar yaparak hükümete verecekleri karşı

Hükümetle Türk-İş görüşmelerinin artık son aşamasına geldiği belirtilirken, kamuoyunun bu görüşmelerden ve nelerin konuşulduğundan bilgilendirilmemesi dikkati çekiyor.

teklifi ve bunun iki yıl içinde nasıl bölüşeceğini hesapladı. Türk İş yönetiminde ise işkollarının ö-

(Devamı Sa. 6 Sü 6)

G.Afrika' da ırkçı baskıya rağmen Soweto katliamı protesto edildi

JOHANNESBURG

BUNDAN dört yıl önce Soweto'da ırkçı Güney Afrika rejiminin yaptığı katliamı protesto gösterileri sürüyor.

Cap kentinde ırkçı katliamı kınamak için genel grev yapıldı. Grevle beraber kent ölü bir kent halini aldı.

Güney Afrika'nın diğer kentlerinde yapılan eylemlerde ırkçı polis, cop, göz yaşartıcı bomba ve köpek kullanarak göstericileri dağıtmak istedi. Bu arada çıkan çatışmalarda bir polisin öldüğü bildirildi.

Sovyetler Birliği' nde insan haklarının kısıtlanması protesto edildi

PARİS(AA)

SOVYETLER Birliği'nde insan haklarının kısıtlanmasını protesto eden 300 kadar Fransız aydını ve Sovyet muhalifi, pazar günü Sovyetler Birliği'nin Paris Büyükelçiliği önünde gösteri yaptı.

Ünlü oyun yazarı Eugene Ionesco, L'Express dergisi yazarlarından Raymond Aron ve filozof Bernard Henri Leay'nin de katıldığı gösteride, Sovyet muhalifi Vladimir Bukovski, elçilik binasının önüne bir bildiri bıraktı ve Moskova'da yapılacak olan Olimpiyatları da protesto ettiklerini belirtti.

Son iki ay içerisinde iltica için başvuranların sayısı 29 bini buldu

İlticacılar meselesi Alman Meclisinde

HÜSEYİN ATAİBİŞ (MAİNZ)

ARDI arkası kesilmeyen iltica akınına karşı Alman devletinin alacağı önlemler Alman Parlamentosunda görüşülüyor. Son iki ay içerisinde Almanya'ya iltica için başvuran yabancı işçi sayısı 29 bini buldu. Bunların çoğunluğunu Türkiye'den gelenler oluşturuyor.

SPD, FDP ve diğer muhalefet partileri iltica meselesinin bir an evvel çözüme kavuşturulması için hükümeti sıkıştırıyorlar. Önümüzdeki dönemde Almanya'da yapılacak seçimlerden önce iltica meselesinin kesin karara bağlanılması için Alman Parlamentosu bu sorunu ele aldı.

Göçmen işçiler için şu kararlar esas alınıyor. Şimdiye kadar Alman devletine sığınma hakkı için başvuran işçilerin muamelelerinin daha seri bir şekilde yürütülmesi, işsiz ilticacıların iltica kamplarına toplanması, yeni gelen ilticacılar için kesin karar alıp daha Almanya'ya girmeden hudutttan geri çevirmek ve ilticacı işçilere çalışma ve oturma izni vermemek, bunları kamplarda toplayıp dosyaları incelendikten sonra yurtdışı etmek.

Alman devletinin göçmen işçilere karşı böyle kesin önlemler alması en başta Türkiye'den gelmiş yurttaşlarımızı telaşa düşürüyor. Türkiye'de süregelen anarşi, terör ekonomik sıkıntılarla birlikte, işsizlik hayat pahalılığı yüzünden Almanya'ya kaçmış binlerce yurttaşımızın, tekrar Türkiye'ye dönmeye niyetleri

(Devamı Sa. 6 Sü.2)

Genel Kurula katılan PTT dağıtıcıları ve hat bakıcıları. (Fotoğraf: AYDINLIK)

PTT Dağıtımcıları Derneği Kongresi yapıldı

ISTANBUL(ÖZEL)

PTT Dağıtıcıları Sosyal Yardımlaşma ve Kanuni Haklarını Koruma Derneğinin Genel Kurulu Tepebaşı Gazinosunda yapıldı. 10 yıldır yönetimde olan kişiler tekrar yönetime seçilirken Genel Kurulda söz alan çeşitli delegeler bugüne kadar yapılan uygulamaları eleştirdiler.

Yapılan eleştiriler daha çok mali rapor üstüne yoğunlaştı ve konuşmacılar her yıl en az beş defa gece yapılarak kazanılan yüzbinlerce liranın nereye harcandığının bilinmediğini dile getirdiler ve yönetimi "yiyicilikle" suçladılar. Ayrıca PTT emekçilerinin çeşitli sosyal, ekonomik ve demokratik sorunlarına yöneticilerin eğilmemesi de Genel Kurulda sert bir şekilde eleştirildi.

(Devamı Sa. 6 Sü.2)

Borç ertelemelerinin görüşüleceği OECD toplantısı Özal' sız başladı

- Kalp krizi geçiren Özal'ın sağlık durumunun iyi olduğu açıklandı.

ANKARA (AA)

ÖNCEKİ gün bir kalp krizi geçirerek Hacettepe Hastanesine kaldırılan Başbakanlık Müsteşarı ve DPT Müsteşar Vekili Turgut Özal'ın sağlık durumunun iyi olduğu bildirildi.

Hastane yetkililerinin verdiği bilgiye göre, aşırı yorgunluk nedeniyle Başbakanlıktaki bürosunda rahatsızlanan Özal, Hacettepe Hastanesi Koroner Bakım Servisinde tedavi altına alınmıştı. Yapılan elektro-kardiografi sonucu Özal da koroner yetmezliği saptanmıştı. Hastane yetkilileri Özal'ın birkaç güne kadar hastaneden çıkabileceğini bildirdiler.

(Devamı Sa. 6 Sü.6)

Memurlar Derneği Genel Başkanlığına Ümit Bayram getirildi

ANKARA (ÖZEL)

MEMURLAR Derneği (Mem-Der) Genel Başkanlığına Ümit Bayram seçildi. 2 gün süren Mem-Der Genel Kurulu canlı bir tartışma ortamı ve memurlardan oluşan koro ve folklor ekibinin gösterileriyle coşkun bir hava içinde geçti.

Kongre sonucunda yeni yöne-

(Devamı Sa. 6 Sü.1)

Genel-İş İzmir Belediyesinde bugün greve başlıyor

İZMİR(AA)

DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikasının bugünden itibaren İzmir Belediyesinde "hak grevine" başlaması bekleniyor. Grevin işçilerin Belediyeden toplam 100 milyon lira civarındaki alacaklarının ödenmemesi üzerine Sıkıyönetimin de izniyle başlatılacağı belirtiliyor.

Öğrenildiğine göre grev enerji işkolunun yanı sıra doğum, ölüm ve sağlıkla ilgili bölümler dışında uygulanacak.

Hükümet, "milli bütünlüğü koruma tedbirleri" genelgesi yayınladı

ANKARA (AA)

BAŞBAKAN Demirel, bir genelge yayınlayarak, "Anayasa dışı akımların tesirlerini yok etmek ve terörist hareketler karşısında milletimizin devletten ve devlet kuvvetlerinden yana olma şuurunu devlet kuruluşlarında ve memleket sathında geliştirmek şarttır" dedi ve hazırlanan milli bütünlüğümüzü koruma tedbirleri planlanması ve uygulamasının uygun görüldüğünü" açıkladı.

Genelge, Genelkurmay Başkanlığı, bakanlıklar, devlet bakanlıklarına bağlı kuruluşlar, Devlet Planlama Teşkilatı, Toprak ve Tarım Reformu Müsteşarlığı ve TRT Genel Müdürlüğüne ve bilgi için de Cumhurbaşkanlığı Genel Sekreterliği, Cumhuriyet Senatosu Başkanlığı, Millet Meclisi Başkanlığı ve MİT Müsteşarlığına gönderildi.

Kasaroğlu: "TRT siyasi tartışmaların dışına çıkarılmalıdır"

- Kasaroğlu, siyasi yayınların tartışmalara yol açtığını ve bu konuda sıkıntı çektiklerini söyledi.

ANKARA (ÖZEL)

TRT Danışma Kurulunun açış konuşmasını yapan TRT Genel Müdürü Doğan Kasaroğlu, siyasi partilerin TRT yayınlarından yararlanmalarının düzenlenmesinin öngörüldüğünü, ancak siyasi partilerin kanun çıkarmak için üzerlerine düşeni yapmadıklarını belirterek "Siyasi yayınlar konusunda tartışmalar yapılıyor. Bu konuda sıkıntı çekiyoruz. Bizim inancımız TRT'nin siyasi tartışmaların mutlaka dışına çıkarılmasıdır" dedi.

TRT 9. Danışma Kurulu, Radyo-TV yayınlarına ilişkin düşünce ve dilekleri tespit etmek için Ankara'da dün toplandı. Ankara Radyosunda çalışmalarına başlayan Danışma Kurulu toplantısına, TBMM'de grubu bulunan siyasi parti temsilcileri, bakanlık ve çeşitli kuruluş temsilcileri ile TRT görevlileri katılıyor.

(Devamı Sa. 6 Sü 5)

Büyük Efes Otelinde grev kararı alındı

İZMİR (AA)

DİSK'e bağlı Oleyis Sendikası Marmaris, Akçay tatil köylerinde ve Çeşme Otelinden sonra İzmir Büyük Efes Otelinde de grev kararı aldı.

Oleyis İzmir Bölgesi mali sekreteri Yüksel Kama, Uzlaştırma Kurulunun verdiği kararı sendika ve işverenin kabul etmediğini bunun üzerine 500'ü aşkın işçinin çalıştığı Büyük Efes Otelinde grev kararı alındığını bildirdi.

TURİZM BAKANIYLA GÖRÜŞMELER SÜRÜYOR

Öte yandan Oleyis'in İzmir Bölge Temsilcisi Ali Özarklıoğlu'nun Turizm ve Tanıtma Bakanı Barlas Küntay'la görüşmek üzere Ankara'ya gittiği, greve çıkılıp çıkılmayacağının görüşmelerden sonra kesinleşeceği belirtiliyor.

bu köseden...

15-16 Haziran ve öğrettikleri

Ömer Faruk Ciravoğlu

15-16 Haziran'ın yıldönümünü kutluyoruz. O günden öğreneceğimiz çok şey olduğu inancındayız. Meseleye aklı selim sahibi olarak, devrimci inanç ve şevkle bakmak gerekiyor.

Her eylem ve mücadele,yaşandığı zaman ve mekan içinde değerlendirilmelidir. 15-16 Haziran,1970 yılında gerçekleşti. Bugün 1980 yılındayız. Üstelik 1970'e benzemeyen bir 1980. Bu nedenle yapılması gereken 15-16 Haziran'a övgüler yağdırmaktan çok, ondan bugün için dersler çıkarmaktır.

15-16 Haziran'ın birinci ve en temel noktası haklı eylem oluşudur. O dönemde bunalımın yükünü işçi sınıfının ve bütün halkın sırtına yıkmaya çalışan AP, sendika ve grev hakkını kısıtlamaya, sendika özgürlüğünü ortadan kaldırmaya çalışıyordu. Bu amaçla 274-275 sayılı kanunları değiştirmeye çalıştı. İşçileri sarı sendika çemberine hapsetme planıydı bu. İşçi sınıfı nice yılların mücadeleleriyle elde ettikleri bu mevziden öyle kolay vazgeçecek miydi? Elde etmek uğruna her türlü acılara ve yokluklara katlandığı bu hakkı burjuvaziye lütfedebilir miydi? İşçi sınıfı o kadar "alicenap" olabilir miydi? Mücadeleye atıldı. Onbinleri barikatlar durduramadı.

Düş değil bu hayal değil he hey be
Yetmiş bin dev işçim kalktı yürüdü

Kokuşmuş düzene sahip çıkanın
Alnının çatına çaktı yürüdü

Yeter demek için patron kârına
Dev adımlar selam yazdı yarına
İş başından cadde ortalarına
Kükreyen sel gibi aktı yürüdü

Aşık İhsani'nin bu dizeleri o günkü mücadeleyi ve kararlılığı ne güzel dile getiriyor.

İkinci nokta, haklı bir mücadeleyi savunuyor olmanın gönül ferahlığı, kitleleri birleştirme özelliği ve kararlılık. İnancın ve haklılığın sonucu bu. 40-50 kişiyle yapılan ve uzaktan duyulan bir bekçi düdüğü ile tabanların yağlandığı korsan eylemlere hiç benziyor muydu? Yürüdükçe artıyor kalabalık. Arttıkça engeller durduramıyor coşkun akan kitle selini.

Üçündü ve sonuncu nokta, başarı kazanıyor eylem. Sonunda dağılmıyor sınıfın güçleri. Aksine toparlanıyor. Çoğalıyor. Altında kalınmıyor eylemin. Haklı kitleleri birleştiren böyle bir mücadelenin başarı kazanmaması mümkün müdür?

Bugün doğru bir mücadele yürütebilmek için 15-16 Haziran'ı kutlamaya ve ondan öğrenmeye her zamankinden daha çok ihtiyacımız var.

- Weimar Almanyasında Hitler'in şovenist, ırkçı ve bir avuç tekelci burjuvadan başka destekçisi yoktu
- Hitler tarihe kendi ülkesi dışında dünyayı da kana bulayan lider olarak geçmiştir
- Rusya'da ise bütün halk kesimleri Çarlığa karşı dövüşüyordu

Faşist diktatörlükle demokratik devrim aynı şeymiş gibi gösterilemez

Yeni Forum'un tarihi yanılgısı

WEIMAR ALMANYASI KERENSKY RUSYASI ve BUGÜNÜN TÜRKİYESİ

AHMET ISPARTALI (1)

15 Mayıs tarihli Yeni Forum dergisi yayınladığı başyazıda Türkiye'nin içinde bulunduğu durumu tahlil etmekte ve bu tahlilleri tarihteki bazı olaylara dayandırmaktadır. Ardından bazı iddialara ve kendi mantığı içinde "çözüme" yönelmektedir. Yazı şunları iddia etmektedir:

"Biraz siyasi tarih bilenler, siyasi bilimler alanında asgari kültür düzeyinde olanlar, Türk demokrasisinin ciddi bir hastalık içinde kıvranmakta olduğunu hemen farkeder. Bu durumu demokrasinin bunalım geçirip, bundan demokratik araçlarla çıkma yolu bulamayan milletlerin tecrübeleriyle de yanyana koymaktan çekinmezler. Türkiye'nin bugünkü durumu, Weimar Almanyasının yaşadığı 1920-30 dönemini, yahut da Rus Ihtilalinin "Demokratik Devrim" aşaması adı verilen Kerensky dönemini hatırlatmaktadır.

"Parlamento çalışmamakta, karar verememekte. müesseseler işletilmemektedir. Grevler, siyasi cinayetler, gazete manşetlerini işgal eden başlıca olaylardır. İktisadi durum perişandır, hayat pahalılığı, işsizlik, açlık ve yokluklar, milletin büyük bir kesitini inim inim inletmektedir..."

Yazı adı geçen ülkelerde de parlamento ve hükümetin işlerliğini yitirdiğini söyleyerek devam ediyor... "Yurtta, sokak kalabalıkları insiyatifi ele almış, sorumsuz çeteler, dernekler, kuruluşlar bu durumu, "demokratik devrim" icabı sayarak, kimsenin kendi işlerine karışmayacağı iddiasıyla, yetkileri meşru kuvvetlerin elinden almaya yönelik bir yola girmişlerdi. Bu ortamda ne yaptığını bilen iki lider, ... Bu Rusya'da Lenin, Almanya'da Hitler'di... Birbirlerine birçok yönden benzeyen bu iki adam..."

Bu iki liderin başarısını ise şöyle açıklıyor: "Bunu sağlayan tek etken, Rusya ve Almanya'daki siyasi liderlerin basiretsizliği, demokratik siyasi akımların sorumsuzluğu ve parlamentonun güçsüzlüğü idi."

Weimar Almanyası ile Kerensky Rusyası birbirine benzer mi?

ALMANYA 1. Dünya Savaşından yenik çıkmıştır. Savaştan sonra 28 Haziran 1919'da imzalanan Versailles Anlaşması Almanya'yı zor durumda bırakmıştır. 5 milyar dolar savaş tazminatı ödemeye, silahsızlandırılmaya ve 100 bin kişilik resmi ordu dışında ordu bulundurmamaya mahkum edilmiştir. Anlaşma galip emperyalistlerce Almanya'ya danışılmadan hazırlanmıştı. Savaştan sonra İmparator Kaiser Wilhelm kaçmış, hükümeti sosyal demokratlar kurmuştu. Dolayısı ile anlaşmayı imzalayan da bu hükümet oldu. Halk bu "utanç" verici anlaşmanın sorumlusu olarak dönem boyunca hükümeti görecektir.

Sosyal demokratlar, hükümeti kurduktan sonra ilk iş olarak Anayasa hazırlamaya giriştiler. Hazırlanan Anayasa adını o zaman başkent olan Weimar'dan almaktaydı ve kağıt üzerinde alabildiğine demokratikti. Ancak Anayasanın 48. maddesi Cumhurbaşkanına olağanüstü durumlarda ülkeyi kararnamelerle yönetme yetkisi tanıyordu. 48. madde siyasi istikrarın sağlanamadığı Almanya'da sık sık kullanılmış ve parlamentoyu işlemez hale getirmiştir. Diğer yandan savaş ekonomiyi altüst etmişti. Versailles Anlaşmasının getirdiği 5 milyarlık yük de binince hayat, halk kitleleri için iyice çekilmez hale gelmişti. İşsizlik, pahalılık ve bunun yanında enflasyon hızla artmaktaydı. Enflasyon kapitalizmin yasalarını da işletiyor, tekelleşme orta büyüklükteki işletmeleri iflasa sürüklüyordu. Ancak ekonomik kargaşanın ve tekelleşmenin diyeti esas olarak işçi sınıfına ve halka ödettiriliyordu.

Almanya işçi sınıfı ise nispeten örgütlü idi. İşçiler baskılara ve ekonomik yükün diyetinin kendilerine ödettirilmesine karşı grevler, gösteriler düzenleyerek mücadele ediyorlardı. Komünist Partisinin parlamentoda önemli sayıda sandalyesi vardı. Hükümetin en çok tedirgin olduğu sorunlardan biri de buydu. Yani komünistlerin güçlenmesi, grevler ve gösteriler.... Bu endişe hükümeti, savaş artıklarından oluşan, "Hür Kıtalar" adıyla bilinen karşı-devrimci örgütlerin grevlere, mitinglere saldırmalarına göz yummaya sürükledi. Bunun da ötesinde bizzat Alman Genelkurmayının örgütlediği, resmi olmayan "Kara Ordu", "Çalışma Komandoları" adıyla bilinen örgütler kuruldu. Bunların görevi de, aynı "Hür Kıtalar" gibi, işçilere, grevlere ve devrimcilere saldırmaktı. Bunlar da Nazi yanlısı faşist örgütlerdi.

1918'lerden itibaren faaliyete girişen Hitler, zor durumda olan hükümeti daha da zor duruma sokmak için yoğun bir propagandaya girişti. Hitler'in propagandası yalana ve istismara dayanmaktaydı. Büyük propaganda uzmanı Goebbels bu alanda dünyaca ünlüdür. Naziler, hükümeti savaşı masa başında kaybetmekle suçluyor, başka ülkelere saldırıyı savunuyordu. Onlara göre en büyük düşman Sovyetler Birliği'dir. Ancak önce Fransa'ya bir ders vermek gereklidir." 'Fransa ile son bir hesaplaşma... Son bir savaş.." ve devam ediyor Hitler; "Ancak o zaman Fransa ile aramızdaki ebedi ve aslında sonuçsuz savaşa son verebiliriz. Almanya elbette ki, Fransa'nın yok edilmesini, sonunda halkımızın başka yerlere yayılmasına yarayacak bir araç sayacaktır.." Hitler iktidara geldikten sonra dediğini yaptı. Dünyayı kana bulayan 2. Dünya Savaşının başmimarı oldu. İçte de ırkçılığı ve halka düşmanlığı savundu. Ona göre, işsizliğin, pahalılığın, açlığın, her türlü kargaşanın sebebi grevler, gösteriler, sendikalar ve Alman olmayan diğer milletlerin devlette yer almasıydı. Ekonomik durum ırkçı bir devlet tarafından düzeltilebilirdi. " Devletin belirli bir ekonomik kavram ya da gelişmeyle hiç bir ilgisi yoktur. Devlet, ırka dayanan bir organizmadır, ekonomik bir organizasyon değildir.. Ekonomik refah, birçok durumlarda, devletin çökmeye yüz tuttuğunu gösterir..." Tabii bütün bunlara rağmen işçilere ve halka bir sürü vaatler vermekten de geri kalmıyordu. Diğer yandan da işverenlere dayanıyor, onlara çeşitli vaatlerde bulunuyordu. İktidara geldikten sonraki ilk işi Yahudi katliamına girişmek oldu. Ardından da toplusözleşmeleri, grevleri yasaklamaya, sendikaları kapatıp, sendikacıları tutuklayıp Nazi kamplarına göndermeye başladı.

Hitler SS ve SA adlı saldırı örgütlerini kurmaya da büyük önem vermekteydi. Önce küçük, işsiz ve serserilerden oluşan çeteler, 1930'larda 400 bin kişiyi bulan SS ve SA hücum taburları haline gelmişti. Bunlar hükümetin elindeki resmi ordudan daha kalabalıktı. Bu çeteler başlangıçta grevlere, işçilere saldırırken giderek sosyal-demokratların, kralcıların (en yakın müttefikleri) toplantılarını bile basmaya başladılar. Bu arada her kalıba giren Hitler, işine gelen herkesle her türlü entrika ve baskı yöntemini kullanarak ittifak kuruyordu. Nazi iktidarının kurulma süreci sayısız ihanetlerle doludur. Hitler en yakınlarından, en uzak müttefiklerine kadar herkese acımasız davranmıştır.

Özetle Hitler, şovenist, ırkçı ve bir avuç tekelci haricinde, burjuvazinin diğer kesimleri de dahil olmak üzere bütün halk üzerinde faşist diktatörlüğü gerçekleştirmiştir. Tarihe kendi ülkesi dışında, dünyayı da kana bulayan lider olarak geçmiştir.

Şimdi Rusya'ya gelelim. 1905 Aralık ayaklanması Çarlığı devirememiştir. Ancak Çar da eski yöntemlerle ülkeyi yönetme gücünü yitirmiştir. O nedenle işlerliği zayıf da olsa halka bazı tavizler vermek zorunda kaldı. Bu tavizler sonucu Rusya'da 1. Duma toplantı. Öte yandan işçiler 26 Ekim 1905'te İşçi Delegeleri Sovyetlerini kurdular. Bu, yıllar sonra kurulacak Sovyet iktidarının ilk örneği idi. Çar bir aldatmaca olarak ortaya attığı Dumaya, sınırlı yetkilerine rağmen tahammül edemedi. 1906'da 1. Duma dağıtıldı. Ardından da köylük alanlardaki ayaklanmaları bastırmak üzere askerlere, "esir almayın", "mermi esirgemeyin" emirleri verildi. Ancak mücadele bastırılamadı... Bunun üzerine Çar, seçilme özgürlüklerini daha da kısıtlayarak 2. Dumayı topladı. Bu seçimlere Bolşevikler de katıldı. Ancak bu da uzun ömürlü olmadı, 3 Haziran 1907'de dağıtılarak halk üzerindeki baskılar artırıldı. Çarın Bakanı Stolipin'in baskı dönemi başladı. Devrim yenilgiye uğradı. Bu dönem Stolipin gericiliğinin yükseldiği,devrimin çekildiği dönem oldu ve 1912'ye kadar sürdü.

1912'lerde kitle hareketleri yeniden yükselmeye başladı. 4 Haziran 1912'de Sibirya'da grev yapan Lena altın madeni işçileri üzerine ateş açıldı... 500'den fazla işçi öldürüldü ve yaralandı. Stalin bu olay için şunu söylüyor: "... Bugünkü yönetimin bütün kötülükleri ve zararları,acı çeken Rusya'nın bütün ıstırapları, bir noktada, Lena olaylarında toplanmıştı. Bunun içindir ki, Lena'da işçilerin kurşunlanışı, grev ve gösterilerin başlamasına sebep olmuştur." Gerçekten de Lena olayı bardağı taşıran son damla oldu. Kitle hareketleri, grevler yeniden yükselmeye başladı.

Rusya'daki bu yükseliş Şubat 1917'de gerçekleşen Burjuva Demokratik Devrimi noktalandı. Şubat Devrimi iki önemli sonuca yol açtı: 1. Çarlık yakıldı 2. Asker ve İşçi Delegeleri Sovyetleri kuruldu.

(DEVAM EDECEK)

Gençlik

Tatile girerken

GENÇLİK SERVİSİ

Ortaöğrenim kurumları tatile girdi. Yükseköğrenimde ise sınav dönemini yaşıyoruz. Büyük sınavın da geride kalmasıyla artık öğrenim hayatımızın tatile girdiğini söyleyebiliriz.

Acı ve sevinçleriyle bir ders yılı geride kaldı. Okulların açılışı, ODTÜ'de İstiklal Marşı olayı,haklı ve haksız boykotlar, bazı yıldönemlerini bahane ederek yapılan maceracı eylemler, gözaltına alınanlar, güvenlik görevlileriyle karşı karşıya getirilen öğrenciler, özellikle mayıs ayı içinde yoğunlaşan şenlikler, son aylarda yoğunlaşan faşist saldırılar, son günlerde giderek kendini hissettiren devlet terörü ve büyük sınav: ÜSS. İşte geçtiğimiz ders yılının geride bıraktıklarından bazıları...

Şimdi gençlerin önünde 3-4 aylık bir tatil uzanıyor. Tatil denince bir çeşit yenilenme akla geliyor. Tabii bu devirde kimse tatilden Bakanlığın kitaplarındaki gibi gezip, eğlenme, denize girme, boş işler yapma, yan gelip yatmayı anlamıyor. Dinlenme ve eğlenmenin yanı sıra düşünce bakımından da yenilemeye çalışmalı insanlar kendilerini. Ders yılı içinde çok okunmak istenen ama bir türlü fırsat bulunamayan kitaplar okunmalı, araştırmalar yapılmalı, kendini geliştirmeye çalışmalı insan. Bir çok gencimiz de bu arada ailesinin geçimine katkıda bulunmak, en azından kendi gereksinimlerini karşılamak için iş arayacak, çalışacak. Bu da tatili değerlendiren bir çaba; üretim ve ekmek mücadelesine katılmak. Kısacası tatil için bir plan yapmalı ve ders yılı başladığında koca tatilin boşa geçtiğine üzülmemeli. Tatilden okula dönüldüğünde "Zamanımı değerlendirdim kendimi geliştirdim, çevreme de faydam oldu" diye düşünebilmek güzel bir şey olsa gerek.

Öğrenci gençlik kesiminin tatile girmesiyle birlikte Gençlik sayfası da tatile giriyor. Konuya ilişkin haber, yorum ve mektuplar gazetemizin sütunlarında yer almaya devam edecek Önümüzdeki döneme ilişkin fikir, öneri ve eleştirilerinizi bekliyoruz. Tatile girerken, daha nitelikli bir Gençlik sayfasında buluşabilmek dileğiyle hoşçakalın.

Anayasa değişikliği, üniversite özerkliği ve Yeni Forum dergisi

Bekir Bora
SBF öğrencisi

TERCÜMAN gazetesinin girişimleriyle başlatılan Anayasa değişikliği tartışmasına Yeni Forum dergisi de bir Anayasa değişikliği taslağı sunarak katıldı. Derginin üniversitelere ilişkin görüşlerini ele alacağız.

Çözüm önerileri

ÜNİVERSİTELERİN bugünkü durumu hangi açıdan bakacak olursak olalım iç açıcı değildir. Eğitim seviyesi düşmüş, can güvenliği, öğrenim özgürlüğü sağlanamaz duruma gelmiştir. Türkiye'de düşünen herkes bu soruna çözüm aramak zorundadır. Yeni Forum dergisi de "sorun çözücü" olarak nitelediği bazı öneriler getirmektedir. Dergi, üniversitelerdeki bugünkü durumun baş sorumlusu olarak 1961 Anayasasını ve onun üniversitelere getirdiği "bilimsel ve idari özerkliği" görmektedir. Bu konuda özetle şunları dile getirmektedir:

a)Öğretim üye ve yardımcılarına "akademik hürriyet" tanınması yeterlidir. Bilimsel çalışmanın amacı ve ilkeleri hükümetçe tespit edilecek eğitim, öğretim ve araştırma ilkeleri olacaktır.

b)Üniversiteler idari bakımdan tamamen yürütme erkine (Cumhurbaşkanına ve Bakanlar Kuruluna) bağlanacaktır. Öğretim üyelerini atama, üniversite çalışmalarının denetlenmesi, gerekirse üniversitelere el koyma yetkisi vb. yürütme erkine tanınan haklardır.

Geçmişe bakış

BU önerilerin konuya çözüm getirip getiremeyeceğini anlayabilmek için 1961 Anayasasının getirdiklerini 30 yıllık gelişmeler içinde değerlendirmek gerekir.

Bilindiği gibi toplumların ana faaliyetlerinden biri olan araştırma, inceleme, bilimin ulaştığı seviyenin topluma mal edilmesi gibi konuların en önemli kısmını üniversiteler üstlenir. Toplumun ileriye yönelik atılımlar yapabilmesi için üniversitelerin egemen sınıfların baskılarından uzak, bu ideolojinin dışında ve feodal vb. değer yargılarından bağımsız çalışma yapabilmesi gerekir. Egemen sınıflar ise gericileştikçe bilimin de kendi denetimleri dışına çıkmasından hoşlanmazlar. Çözümsüzlükleri yoğunlaştıkça toplumun aydınlanmasının karşısına da gerici şiddetle dikilirler. Türkiye'nin yaşadığı 1950'ler, 12 Martlar, MC dönemleri, bunun örnekleridir. 1961 Anayasası, 1950-60 yıllarında üniversiteler üzerindeki baskı ve müdahalelere toplumun duyduğu tepkinin bir ifadesi olarak, bilimsel ve idari özerklik getirmiştir. Üniversiteler ve bilimsel çalışma böylelikle belli bir güvenceye kavuşmuştur. Anayasa üniversitelerin kendi davranış kurallarını kendilerinin oluşturması, kendi organlarını kendilerinin seçmesi, kendi kendilerini denetleme, bunun dışında bir denetim mekanizmasına bağlı olmama gibi temel ilkeler getirmiştir. Ayrıca mali bakımdan da kanunun sağladığı destek, özerklik konusunda önemli bir rol oynamıştır.

12 Mart'ın karanlık ortamında üniversite özerkliği ve demokratik işleyişi konusunda getirilmek istenen gerici değişiklikler kamuoyunun baskısı sonucu gerçekleştirilememişti. İşte Yeni Forum dergisinin getirdiği öneriler de aynı doğrultuda, hatta daha kapsamlıdır. Onların "köklü çözüm yolu" budur. Bugün bu tedbirleri en çok MHP'nin istediği ve derginin de bu tutumuyla onun değirmenine su taşıdığı görülmektedir.

Gerçek çözüm

ÜNİVERSİTELERDE istikrar ve istenen eğitim düzeyi Yeni Forum'un önerdiği gibi sopa gücüyle oluşturulan düşünsel ve eylem alanındaki bir tekdüzelikle (görünüşte olacaktır) sağlanabilir mi? Bu sorunu ağırlaştırmaktan, çözümsüzlüğe itmekten başka hiç bir işe yaramaz. Bugün sorun özerkliğin geniş olması değil aksine üniversitelerde yeterince demokratik bir işleyişin kurulamaması, özerkliğe 1971'de konulan sınırlamaların etkisi ve bu temelde beslenen anarşi mihraklarıdır.

Tarihimizde çeşitli dönemlerde üniversitelere devlet el koymuş, "sıkı" önlemler alınmış, ders kitapları yasaklanmış, bilimsel çalışmaya engeller getirilmiştir. Bunlar sadece bunalımı ağırlaştırmıştır. Her iktidar müdahalesi üniversitede bir anarşi kaynağına destek olmuş, hatta zorbalıklar özel olarak beslenmiştir.

Üniversitelerdeki sorun öğretim üyeleri, öğrenciler ve personelin ortaklaşa kuracakları demokratik bir yönetim ve tam özerklik sağlanırsa çözülecektir. İstikrarın temeli bu olacaktır. Böylelikle hem anarşi mihraklarının kökü kazınacak hem de eğitim ve bilimsel çalışmanın seviyesi yükselecektir.

Yeni Forum dergisinin yazarlarının çoğunun üniversite öğretim üyesi olmalarına rağmen ihtiyaca bu kadar uzak öneriler getirebilmeleri şaşırtıcıdır. Rusya'dan ve MHP'den gelen anarşiye, karşı olduğunu belirten bu derginin bu tür çelişkilerini çözebilmesi için önerilerini bir daha gözden geçirmesi yararlı olacaktır.

Elazığ DMMA'daki faşist saldırganlar açıklandı

ELAZIĞ(ÖZEL)

Uzun yıllardır Elazığ'da yükseköğrenim kurumlarında etkin olan MHP'li faşistler sınav ayında da saldırılarını sürdürüyor. Veteriner Fakültesi ve DMMA'daki devrimci öğrencileri sınavlara sokmamaya çalışıyorlar.

Elazığ Devlet Mühendislik ve Mimarlık Akademisi öğrencileri ise yıllardır süregelen baskılara karşı saldırıların başını çeken MHP'li faşistlerin isimlerini açıkladılar. Öğrenciler, saldırıların başında Makine Bölümünden Ata Asan, Levent Yüksel, Mehmet Ülker, Zafer Nuhaloğlu, Nuri Kıranoğlu, Halil Alış ve M.Ali Karaaslan'ın bulunduğunu, Elektrik Bölümü 4. sınıf öğrencilerinden ise Mustafa Özbay, Tacettin Özkılıç, Halil Pak, Salih Karaböcek ve Halil Yılmaz Şahin'in saldırılarda aktif rol aldığını belirttiler. Elazığ DMMA öğrencileri ayrıca Elektrik Bölümü 2. sınıf öğrencilerinden Ömer Faruk Duman ve Makine Bölümü 4. sınıftan Suat adlı kişilerin olaylara karıştığını açıkladılar.

Saldırganlar hakkında yasal işlem yapılmasını isteyen Elazığ DMMA öğrencileri alınan önlemlerin de artırılmasını istediler.

Açıkça

DOĞAN YURDAKUL

«İç savaş» için tahliye

İki hafta önce cumartesi günü MHP'liler Adana Kapalı Cezaevinde yatan bazı komandoları kaçırmak için baskın yaptılar.Üç MHP'li komando kaçırıldı. Üçü de yakalandı. Kaçamayanlar arasında ETKO sanıklarından Muhittin İlhan da vardı. Muhittin İlhan, Maraş davasının üç numaralı sanığı olan ve bir süre önce aynı cezaevinden kaçırılan Yunus İlhan'ın ağabeyisi idi.

Geçen hafta salı günü Adana Cezaevi yetkililerinin aklına yoklama yapmak geldi. Demirel hükümetinin kurulmasından beri MHP'lilerin koğuşunda yoklama yapılmamıştı. Yoklama sonucunda on MHP'linin cezaevinde bulunmadığı fark edildi. Bu on kişiden üçü ETKO sanığı idi. Üç ETKO sanığından biri de Şahin Boru idi.

Şahin Boru, ETKO duruşmalarından birinde hakimlere "Beni tahliye edin, dışarı çıkıp iç savaşa katılmak istiyorum" demiş, mahkeme bu tahliye talebini reddetmişti. Ama demek ki talebi MHP kabul etmiş ve "iç savaşa" katmak için Şahin Boru'yu hapisten çıkarmış! Şimdi kimbilir nerede MHP'nin iç savaş tertiplerini uyguluyor.

Yunus İlhan Maraş davasının üç numaralı sanığı idi. Ve idamlıklardandı. İddianameye göre Ökkeş Kenger ile birlikte katliamın başlatıcısı olan Çiçek Sinemasına bomba atma olayını tertiplemişti. Ayrıca Ökkeş Kenger'in sinema içine attığı bombanın patlamasından sonra sinemanın damına Yunus İlhan tarafından dinamit atılmış, ancak iyi tutuşturulmadığı için patlamamıştı.

Yunus İlhan savcılıkta söylediklerini mahkemede inkar etmiş, "Bilmiyorum, görmedim, duymadım" demişti.

Bu inkarlardan sonra da "Eğer Çiçek Sinemasına bomba atsaydım, bomba atanın arandığını duyunca kaçardım, yakalanmazdım" demişti.

Ve Yunus İlhan, Maraş katliamının sorumlularından Rıdvan Çalışır ile birlikte Adana Cezaevinden "kaçtı".

Duruşmanın o kadar kesin konuşan adamına ne olmuştu da kaçmıştı? Mahkemenin ve kendisinin sonunun yaklaştığını mı görmüştü? Yoksa "ülküdaşı" Şahin Boru gibi "iç savaşa katılmak" için MHP tarafından mı tahliye edilmişti?

İkisi birden.

Yunus İlhan ve Rıdvan Çalışır Maraş'ta İmam-Hatip Lisesi önünde nöbet tutan polisleri kurşunladıktan sonra silahları, MHP yayınları ve Türkeş'in resimleriyle birlikte yakalandılar.

Kaçtıktan sonra Maraş'a gelmişler. Bazı polislerle sabah akşam beraber olmuşlar. Pavyonlara gidip polislerle içki içmişler. Maraş katliamının biri idamlık, iki tertipçisi hapisten kaçıp tekrar Maraş'a geliyorlar. MHP'li polislerle gezip, ikinci bir katliamın hazırlıklarına girişiyorlar. Hatta planın uygulamasına başlıyorlar. Ancak bir polisin görevini yerine getirmesi sonucu yakalanabiliyorlar.

Planlarına göre İmam-Hatip Lisesini tarayacaklar, sonra da MHP'li polisler "Komünistler İmam-Hatip'i kurşunladı" diyerek Alevilerin oturduğu semtlere saldıracak. Böylece yeni tertip sahneye konacak.

Elde edilmek istenen amaç, sonucu yaklaşmakta olan mahkemeyi etkilemek.

"Gördünüz mü bak, Maraş'ta yine olaylar var. Demek ki geçen seferki olayların sorumluları da bu mahkemede yargılananlar değil. Aleviler ve komünistlerdir" demek.

Acaba Yunus İlhan savunmasında bu yeni suçu için neler uyduracak?

"Suçsuz olduğum için kaçmıştım" mı diyecek? Belki de Taha Akyol'un katillere verdiği ipucunu kullanacak: "Suçsuz olduğum için kaçmıştım, ama ben kaçtıktan sonra Gün Sazak öldürüldü, çok teessüre kapılmıştım. İmam-Hatip önündeki iki polisi kurşunladım. Bu bir suç değil, doğa yasasıdır."

HAKYEMEZ HAKKI'NIN MACERALARI

ERHAN YALVAÇ

ŞİMDİYE KADAR MUHALEFETE HERŞEYİ SÖYLEMİŞLERDİ. ÖYLE BİR İDDİA OLMALIYDI Kİ MESELA ŞENKÖY'ÜN DİREKLERİ GİBİ HERKESİN DİKKATİNİ ÇEKMELİYDİ.

PEKİ NASIL BİR İDDİA ORTAYA ATALIM?

YENİ BİR KONU OLSUN EFENDİM. MUHALEFET NE DEMİŞTİ. "BUNLAR BİZİM ZAMANIMIZDAKİ YUMURTA ÜRETİMİNİ YARI YARIYA DÜŞÜRMÜŞLERDİ" DEMİŞLERDİ. SİZ DE DEYİN Kİ.. HAYIR BUNLAR BİZİM BİR ÖNCEKİ HÜKÜMETİMİZ SIRASINDA 5 MİLYON 842 BİN 354 OLAN TAVUK MİKTARINI HÜKÜMETLERİ SIRASINDA YARI YARIYA DÜŞÜRDÜLER. ÜÇ BUÇUK TAVUĞU BİLE GÜDEMEDİLER AMA BİZ BUNA RAĞMEN YUMURTA ÜRETİMİNİ ESKİ SEVİYESİNE ÇIKARDIK.

(41)

ERTESİ GÜN

NE YAPMIŞLAR BUNLAR TAVUKLARI YARI YARIYA DÜŞÜRDÜLER ÜÇ BUÇUK TAVUĞU BİLE GÜDEMEDİLER BAKAMADILAR. BİZ DURUMU BU ŞEKİLDE BULDUK..

YALAN SÖYLÜYOR.. ÜÇ BUÇUK TAVUĞA BAKAMAMIŞIZ. ŞİMDİ HERKES TAVUK PEŞİNE DÜŞECEK MEMLEKETİN BÜTÜN TAVUKLARI BURAYA GELECEK. ALIN.. ÇALIN VE SATIN. AMA HEPSİNİ GETİRİN ONLARA TAVUKLARLA CEVAP VERECEĞİM..

DERHAL MUHALEFET PARTİSİNİN BÜTÜN MERKEZLERİNE TALİMATLAR GÖNDERİLDİ.

Bütün merkezlere.........
...... En gizli.........
Bütün tavukları toplayıp acele buraya gönderin....

ALO.. SENMİSİN RIFKI.. BAK ŞİMDİ SİZİN ORADAKİ BÜTÜN TAVUKLARI ACELE TOPLAYIP BURAYA GÖNDERECEKSİNİZ. TALİMAT POSTADA..

ALO- ALO.. TAVUK.. TAVUK.. GIT GIT GIDAK VARYA O.. ANLAŞILDIMI?

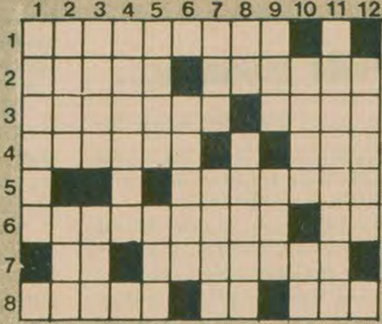
AYNI ANDA İKTİDAR PARTİSİ ATYEMEZLER'İN GENEL MERKEZİNDEN DE TALİMATLAR GÖNDERİLİYORDU

BÜTÜN YUMURTALAR TEKRAR TOPLANACAK VEE...

HAYIR DAHA ÖNCEKİLERİ YEMEDİK TEKRAR TOPLAYIN..

DEVAMI YARIN

BULMACA

SOLDAN SAĞA– 1) Çeşitli taleplerini kabul ettirmek amacıyla işçi sınıfının aynı anda başlattığı toptan iş bırakma eylemi 2) Bildik, tanıdık –İmkan 3) Kıbrıs'ta bir liman kenti–Eskiden savunma amacıyla yapılan dayanıklı taş yapılar 4) TERSİ bir üzüm türü–TERSİ evre, safha 5) Portakal kabuğu, cin ve vermutla yapılan bir İtalyan içkisi 6) Dünya dili olma iddiasıyla ortaya atılan az kurallı, basit, yapma dil–Türk Lirasının simgesi 7–TERSİ beyaz–ABD ile Kanada arasında büyük bir göl 8–Giyinme biçimi TERSİ bir bağlaç–TERSİ üzerinde maden dövülen nalbant aracı

YUKARIDAN AŞAĞIYA– 1) Dünyanın döndüğünü savunduğu için cezalandırılan İtalyan bilgini 2) Kapı önlerine yapılan alçak basamak–Kayak sporu 3) TERSİ dualardan sonra söylenir–Hisse 4) TERSİ ilaç satılan yer 5) TERSİ başlıca, esas–TERSİ bir renk 6) Geniş ağaçlık alan 7) Sahte oyunlarında oyunculara verilen görev–Kavramların başına gelerek onu karşıtına çeviren sözcük 8) Bir organımız–Müşterek 9) Ördek sesi–TERSİ bir oto parçası 10) Alman faşisti–Dumanın bıraktığı 11) Zengin adam 12) Kefalet eden

DÜNKÜ BULMACANIN ÇÖZÜMÜ

SOLDAN SAĞA– 1) İstimlak, Tok 2) Karma ekonomi 3) İla-sraP 4) Lojistik-Lir 5) eneriP-Umumi 6) laS Emek 7) Milyoner-Ni 8) Po-Ta-O-maca

YUKARIDAN AŞAĞIYA– 1) İkilem 2) Salon-mO 3) Trajedi 4) iM-İr Lt 5) Marsilya 6) IE-TPAO 7) AksimO 8) Korku-eM 9) Na-Mera 10) Toplum 11) Om-imenA 12) kicrikİ

Azanya halkı Güney Afrika ırkçı rejiminin baskılarına karşı başkaldırıyor. Bu mücadele zaman zaman bütün ülke çapında da yayılabiliyor. Katliamla biten Soweto olayları, bunların en önemlilerden biriydi. Silahsız yerliler, ırkçılara karşı ellerine taş, sopa ne geçirdilerse karşı koymaya çalışıyorlar.

- Bir ırkçı bakan "Siyahların gelişmemiş bir ırk olduğunu" iddia edince, Başbakan Botha'nın uzlaştırma planı suya düştü.
- Binden fazla öğrenci, öğretmen ve din adamı tutuklandı.
- Öğrenci gösterileri ülke çapında yayıldı.

Öğrenci gösterileri haftalardır sürüyor

Güney Afrika kaynıyor

DIŞ HABERLER SERVİSİ

ZİMBABVE de bağımsızlığını kazandıktan sonra ırkçı Güney Afrika kaynamağa başladı. Güney Afrika'da eşitsiz eğitim sistemine karşı gösteriler, boykotlar haftalardır devam ediyor.

Direniş, Cape Town ve Port Elisabeth civarındaki siyah mahallelerinde bir öğrenci gösterisi olarak başladı. Kısa sürede ülke çapında tüm okullara ve üniversitelere yayıldı. 100 binin üstünde öğrenci gösterilere katıldı. İki üniversite kapandı. Irkçı yetkililer anında 1200 kişiyi tutukladılar.

IRKÇI YETKİLİLER PANİĞE KAPILDI

Öğrenci gösterilerinin hızla yayılması ırkçı yetkililere Soweto ayaklanmasını anımsatmıştı. Soweto ayaklanması da öğrencilerin gösterileriyle başlamıştı.

Ne var ki, siyasi gözlemciler bu kez öğrenci hareketinin çok daha yaygın olduğunu belirtiyorlar. Hareketin beyazların dışında Güney Afrika'nın bütün renkli halklarını sardığını bildiriyorlar. Siyasi diplomatlar ise havanın son derece gergin ve tutuşmaya hazır olduğunu söylüyorlar.

Bu nedenle geçtiğimiz günlerde polisin göstericilere ateş açması ve iki kişinin ölümü ırkçı parlamentoda bile yoğun tartışmalara yol açtı. Bununla birlikte polisin saldırısının ardından yoğun bir tutuklama kampanyası başladı. Başkent Johannesburg'da 53 din adamı da dahil olmak üzere çok sayıda insan tutuklandı. Sabaha karşı evler basılarak pek çok kimse toplandı. Ayrıca Johannesburg, Pretoria Cape Town'da öğretmen ve eğitmenler gözaltına alındı. Öte yandan Johannesburg altın madenlerinde grev yapan işçilere helikopterlerle saldırılarak göz yaşartıcı bomba atıldı.

IRKÇILIĞIN ÜSTÜNE GEÇİRİLMEĞE ÇALIŞILAN LİBERALLAŞME KILIFI

GÜNEY Afrika'da giderek artan gerginlik, baskı ve terör, Başbakan Botha'nın ırkçı siyasetlerin üstüne geçirmeğe çalıştığı liberalleşme kılıfını parçalamıştır. Botha'nın uygulanmasını önerdiği iktisadi ve sosyal reformlar Güney Afrika'da eşitliği sağlamak yerine, eşitliğe doğru ilerlenmesini engellemeyi amaçlamaktadır. Botha zaten reformları iktidardaki Ulusal Partinin en aşırı kanadına kabul ettirememektedir. Bunlar, reformlara bir kez girişilirse arkasının çorap söküğü gibi geleceğini iddia etmektedirler.

Botha'nın reformlarının iç yüzü, Posta ve Telekomünasyon Bakanının parlamentoda yaptığı açıklamalarla gözler önüne serildi. Botha hükümeti, siyahların dışında, beyazların, Hintlilerin ve Çinlilerin katılacağı 60 kişilik bir konsey kurulmasını planlamıştır. Siyahlar ise ayrı bir konsey oluşturacaktı. Hükümet bu Başkanlık Konseyini Güney Afrika'nın çeşitli ırklarının siyasi hayata katılmasını sağlayacak bir reform olarak lanse etmeğe çalışıyordu. Ama oyun Posta ve Telekomünikasyon Bakanı Smith'in siyahların bu sürece katılmayacağını,çünkü onların gelişmemiş bir ırk olduğunu ve düşünme süreçlerinin yavaş olduğunu iddia etmesiyle bozuldu.

Muhalefet, siyah çoğunluk Konseye alınmadığı için bu teklifi reddetti. Hintli Reform Partisi ile melezlerin oluşturduğu İşçi Partisi anayasa değişiklikleriyle hiç bir ilgileri olmayacağını açıkladılar.

Öte yandan Smith'in küstahlığı ülke çapında büyük bir öfke yarattı. Smith, Botha'nın baskısıyla parlamentoda söylediklerini düzeltmeye çalıştı ama rahip Desmond Tutu'nun belirtiği gibi "Irkçı rejimin temeli de gözler önüne serildi."

ZAMAN ÇOK KISALDI

GÜNEY Afrika'da çeşitli kaynaklar artık ırkçı rejimin ömrünün çok kısaldığını belirtiyorlar. Bazı kaynaklar, rejimin varlığını ancak iki üç yıl sürdürebileceğini belirtirken, bazı kimseler ise rejimin şimdiden hiç bir şansı kalmadığını söylüyorlar.

İşçi Partisinin Başkanı David Curry şöyle diyor:

"Şu anda meydana gelen olaylar, hükümetin 1976 yılında patlak veren Soweto buhranından hiç bir şey öğrenmediğini ortaya koyuyor. Hükümetin 32 yıldır izlediği siyaset, Güney Afrika toplumunun ırkçı kutuplaşmasıydı; şimdi bu siyaset çirkin meyvelerini, veriyor."

Güney Afrika, Zimbabve'de İan Smith yönetiminin sona ermesinden sonra, Afrika'da beyazların yönetimindeki tek ırkçı rejimdir. Botha rejiminin tarihin çöplüğüne atılacağı günler çok yaklaşmıştır.

Japon Başbakanı Ohira'nın ölümünden sonra, Anayasa gereği yeni hükümet işbaşı yapana kadar eski hükümet görevini sürdürecek. Hükümetin başına, Ohira'nın çalışma arkadaşlarından Masayoshi İto getirildi.

Geçenlerde ölen Japon Başbakanı Masayoşi Ohira 31 Mayısta hastaneye kaldırılmadan önce görülüyor.

Ohira'nın ani ölümü, Japon siyaset hayatında boşluk yarattı

- Seçimlerden sonra da hükümeti Ohira'nın Liberal Demokratik Partisinin kuracağı öne sürülüyor.
- Ohira'nın partisinde beşi büyük, çok sayıda hizip birbiriyle çatışıyor.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

JAPONYA'da 22 Haziranda yapılacak seçimlere çok az bir süre kala Başbakan ve Liberal Demokratik Parti Başkanı Ohira'nın ani ölümü siyasi çevrelerde şaşkınlık yarattı.

Ohira'nın Liberal Demokratik Partisi 1955 yılında kurulmasından bu yana ülkeyi kesintisiz olarak yönetti. Ne var ki, Parti son 20 yıldır hizip çatışmaları nedeniyle gevşek bir koalisyon haline geldi.

Liberal Demokratik Parti, bu bölünmüş durumuna rağmen muhalefetten ciddi bir tehdit gelmeden ülkeyi bugüne kadar yönetmeyi başardı. Siyasi kaynaklar 22 Haziran seçimlerinden sonra da hükümeti yeniden Liberal Demokratların kuracağına kaçınılmaz gözüyle bakıyorlar.

PARTİDE BEŞ BÜYÜK HİZİP

PARTİDE beş büyük, çok sayıda da küçük hizip birbiriyle çatışma halinde. Bu beş büyük hizip, eski başkanlar, Kakuei Tanaka, Takeo Fukuda, Takeo Miki ve Yasuhiro Nakasone tarafından yönetiliyor. Beş hizbin arasında en güçlü olan Tanaka'nın grubu. Ne var ki, Tanaka, adı Lockheed Skandalına karıştıktan sonra, nüfuz kaybetti. Ayrıca hâlâ devam eden Lockheed davası Tanaka'nın yeniden Başbakan ve Parti Başkanı olma şansını zayıflatıyor.

Siyasi kaynaklar genel seçimlere kadar hiziplerin kendi aralarında çatışmayı bir yana bırakacaklarını öne sürüyorlar. Yalnız seçimlerden sonra ne olacağı konusunda herkes kuşkulu. Şimdi Ohira'nın yerine geçici olarak, Parti içinde büyük bir gücü bulunmayan Masayoşi İto getirildi.

İto'nun Başbakanlık görevini seçimlerden sonra sürdürüp sürdüremeyeceği meçhul.

SANDIKTAN BİR KOALİSYON HÜKÜMETİ Mİ ÇIKACAK?

LİBERAL Demokratik Partinin son yıllarda giderek güç kaybetmesi seçimlerden sonra bu partiyi ilk kez bir koalisyon ortağı aramaya itebilir. Demokratik Sosyalist Parti ile Yeni Liberal Klübün muhtemel koalisyon ortakları olarak adları geçiyor. Ne var ki, siyasi çevreleri esas meşgul eden soru, 22 Haziranda yapılacak genel seçimlerde Moskova yanlısı Japon Komünist Partisinin ilerlemesinin engellenip engellenemeyeceği. Siyasi çevreler bu soruna gelecek hükümetin bir koalisyon olup olmamasından çok daha fazla önem veriyorlar.

Çünkü bugün Japonya'da kim Başbakan olursa olsun, Liberal Demokratik Parti hangi partiyle koalisyon kurarsa kursun Japonya'nın dış siyasetinde büyük bir değişiklik olmayacağı, ülkenin ABD ile ittifak siyasetini sürdüreceği öne sürülüyor. Sosyalist Partinin bile büyük siyaset değişiklikleri yapmayacağı kaydediliyor.

sorular? cevaplar

AP ile MHP arasında bir fark var mıdır? AP de MHP gibi faşist bir parti midir? İkisini de aynı ölçüde hedef almak gerekmez mi?

Hayır. AP ile MHP aynı nitelikte partiler değildir. Birincisi, AP faşist bir parti değildir, MHP ise faşist bir partidir. İkincisi, MHP işbirlikçi burjuvazi ve toprakağalarının en gerici, en şoven, en yobaz kesimlerinin partisidir. AP ise, işbirlikçi burjuvazinin ve toprakağalarının bütününün menfaatlerini kollamak üzere yola çıkmıştır ve gerçekten de hakim sınıfların çok geniş kesimlerinin temsilcisi durumundadır. Üçüncüsü, hakim sınıfların geniş kesimlerinin menfaatlerini savunduğu için AP, bir uzlaşma platformu olan parlamenter düzenin devamından yanadır. MHP ise, güçlenmek için parlamenter olanaklardan yararlanmakla birlikte sonunda darbeler ve tertipler yoluyla Parlamentonun ortadan kaldırıldığı faşist bir düzenin özlemi içindedir. AP, bugün MHP'nin terörünü himaye etmekle birlikte doğrudan doğruya yöneticisi durumundadır.

Bu nedenlerle AP ile MHP'yi aynı gören tutumlar doğru değildir. Böyle görmemek ve AP'yi MHP'den kopartan bir taktık izlemek bugün, MHP gibi azgın bir faşist parti ile gerçekten mücadele etmek ve onu yenilgiye uğratmak isteyenlerin taktiğidir. MHP ile AP'yi, devleti, orduyu aynı gören ve bunların tümüne birden hücuma geçen bir tutum MHP'yi yenilgiye uğratamaz, olsa olsa sevindirir. MHP'yi yenilgiye uğratmanın yolu onunla diğer güçler arasındaki çelişmeleri görmek buna göre bir taktik izlemek ve MHP canilerini azami ölçüde tecrit etmektir. AP ile ve hükümetle mücadele, MHP ile uzlaştığı noktalarda sürdürülmelidir, yoksa sahte TKP'nin yaptığı gibi kasıtlı olarak AP'yi MHP'nin kucağına itmek amacıyla değil.

İzmir'de...

(Baştarafı 1. sayfada)

Başkan Yardımcısı Ali İhsan Ünal, Belediye tarafından esnafa verilen fiyat tarifelerinin serbest piyasa koşullarında birkaç gün içinde uygulama yeteneğini kaybettiğini söyledi.

Ünal, bundan böyle esnaf derneklerinin belirleyeceği fiyat tarifelerinin piyasanın durumuna göre her gün değişebileceğini açıkladı.

İzmir Belediyesinin bu kararı almasının nedeni piyasadaki fiyat karmaşası. Ali İhsan Ünal durumu şöyle açıkladı:

"Anormal bir ekonomik düzen hüküm sürüyor. Bu karmaşa içinde Belediyemizin verdiği fiyat tarifeleri geçersiz kalıyor. Bu nedenle yeni seçilecek encümen de tasvip ederse derneklerin tarifelerini kendilerinin belirlemesi esasını getireceğiz. Böylelikle aylardan beri pastacıların, lokantacıların, dolmuşçuların Encümen önünde beklemesi, ya da esnafın kafasına estiği gibi değişik fiyatlar uygulaması engellenecektir. Böylece sürümü az olan malların fiyatları kendiliğinden düşecek, fiyatların düzeyini halk tayin edecektir.

Memurlar...

(Baştarafı 3. Sayfada)

tim kurulu belirlendi. Eski Genel Başkan Baki Özilhan'ın adaylığını koymadığı kongrede, yönetim kurulu şöyle oluştu: Ümit Bayram (Genel Başkan), Mehmet Daşer (Genel Sekreter), Yaşar Cevher (Genel Sayman), Hüseyin Karakul, Yılmaz Çepoğlu, Mehmet Akgün ve Abdurrahman Güzelgün.

Dur ihtarını...

(Baştarafı 1. sayfada)

Türkçe bilmedikleri için anlayamayan turistlere açılan ateş sonucu Oliver Shackoord ağır yaralandı. Shackoord hastaneye götürülürken yolda öldü.

Karaya çıkmayı başaran diğer turiste ise halk yardım etti. Belçikalı turist daha sonra savcılığa teslim oldu.

Gaziantep...

(Baştarafı 3. Sayfada)

lerde partilerine karşı kanunsuz uygulamalara giriştiklerini söyleyerek şöyle devam etti: "12 Haziran günü, il örgütümüze gönderilen partimiz merkez yayın organı Türkiye Gerçeği dergisiyle, kitap paketlerine, Gaziantep Emniyetince PTT'de el kondu. Paketlerle ilgili olarak, il yöneticimiz İzzet Özcan işyerinden götürülerek gözaltına alınmak istendi. Daha sonra, müdahalemizle arkadaşımız serbest bırakılıp, paketler de tarafımıza iade edildi.

"Yurttaşlara uygulanan insanlık dışı işkence olaylarını açığa çıkarmamızdan rahatsız olan bazı görevlilerle, Antep Emniyeti, partimize karşı kanunsuzluğa giriştiler. Aynı çevreler 29 Mayıs günü il örgütümüzce dağıtım şirketine iade edilmek istenen partimiz tüzüklerine PTT'de el koydular. Bu arada il yöneticimiz Günnur Ünverdi, çalıştığı işyerinden götürülerek gözaltına alındı ve bir gün gözaltında tutuldu. Yine arkadaşımızla birlikte, öğrenci olan Bayram Uzunel de bir gün gözaltında kaldı.

"Emniyet kuvvetleri ayrıca Günnur Ünverdi'nin evini basıp, tüm kitaplarına el koydular. Götürülen kitaplar hâlâ iade edilmedi."

Berk, mahalli olarak yayın yapan ve işkence olaylarına geniş yer veren 'Özgür Gaziantep' ve 'Ortam' gazetelerinin, yayınlarından dolayı ayrı ayrı zamanlarda basılarak aranmasını kınayarak, açıklamasını şöyle bitirdi: "Bu tür kanunsuzluklarla partimizi susturmaya çalışanlar yanılıyorlar. Partimiz, ülkemizde barışı, birliği ve özgürlüğü savunuyor. Ancak, onu hazmedemeyerek partimize karşı girişilecek her türlü tertibi anında püskürteceğimizi ve tüm gelişmeleri kamuoyuna duyuracağımızı bir kez daha açıklıyoruz."

MUHABİRİMİZ GÖZALTINA ALINDI

Öte yandan Gaziantep'in Yukarıbayır Mahallesinde önceki sabah yapılan bir korsan eylemden sonra çıkan olaylarla ilgili 50'ye yakın kişinin gözaltına alındığı bildirildi. Bu arada olay yerine 200 metre uzaklıkta bulunan TİKP İl yöneticisi ve gazetemiz muhabiri Ali Öztürk'ün oturduğu evin de çevresi sarıldı. Olayla hiç bir ilgisi olmadığı halde, muhabirimizin evi didik didik arandı. Olayı yerinde araştırarak, haber toplamak isteyen muhabirlerimizden Bilal Güneş, hiç bir gerekçe gösterilmeksizin keyfi bir tutumla gözaltına alındı. Muhabirimizin gözaltına alınması üzerine, TİKP İl Başkanı Mustafa Berk, ve muhabirimiz Ali Öztürk Emniyet Müdürlüğü Soruşturma Bürosuna gittiklerinde gözleri kırmızı bezlerle bağlı duvara dayalı vaziyette bulunan birçok yurttaşı gördüler. Bunun üzerine soruşturma yetkilileri alelacele büronun kapısını kapatarak, arkadan sürgülediler. Aynı gün akşam üzeri Emniyet Müdürlüğüne yeniden giden Mustafa Berk, Soruşturma Bürosunda görevli olduğu belirtilen Selim isimli bir görevliye, muhabirimizin hangi gerekçeyle gözaltına alındığını sorunca, görevli "Orası benim bileceğim iş" diye cevap verdi.

«Türk-İş...

(Baştarafı 3. Sayfada)

günden beri ortadadır. Türk-İş üst yönetimi Demirel'e değil, tabana güvenmelidir.

Kıdem tazminatı konusu da böyle. Bizce kıdem tazminatı işçi ücretinin amortisman payı olarak, ödenmesi geriye bırakılmış bir bölümünden başka bir şey değildir. Kıdem tazminatının yeniden ağır bir vergiye tabi tutulmasını tasvip etmiyoruz. Bu aynı zamanda yasama organlarına yönetim tarafından yapılmış bir müdahaledir.

—Türk-İş'in son kararları ve tabanın özlemleri arasındaki ilişki sizce nasıldır?

—Tabanda beklenen mücadele yukarıda Türk-İş üst yönetiminde verilmiyor. Verilen mücadele yeterli değildir. Türk-İş'in siyasal iktidarla olan ilişkileri işçi sınıfının çıkarlarını koruyucu yönde gelişmiyor.

1970'LERDEN 80'LERE

Bu düzen içinde çıkış aramak yanlış, ancak demokrasi içinde çözüm aramak doğrudur.

Anarşi, terör, kana ve şiddete dayanmadan işçi kendi siyasal ağırlığını kendi kuracağı öz partisiyle parlamentoya yansıtmak zorundadır.

Bölük pörçük ve lokal mücadele yöntemi terkedilmeden işçi sınıfının içine düştüğü bunalımların aşılması sözkonusu değildir. Mutlak surette genelde tavır ortaya konması lazımdır.

Bu geneldeki tavır tek tek sendikalar ve konfederasyonlar değil, konfederasyonlar arası ilkeli dayanışma ile sağlanabilir.

1970'li yıllar konfederasyonlar arası mücadele yılı olmuştu, oysa 1980'ler artık konfederasyonlar arası dayanışma yılları olmak zorundadır.

Bu dönem asgari müştereklerde birleşme, işçi sınıfının geleceğini tayin etme ve dayanışma dönemi olmalıdır. Buna bir an önce başlanması zorunludur. İşçi haklarına yönelik saldırılar başka türlü göğüslenemez.

Tek Gıda-İş'in...

(Baştarafı 3. Sayfada)

belirtiliyor. Devas Fabrikasında Tek Gıda-İş Sendikası 5 aydan beri toplusözleşme görüşmeleri yürütüyordu. İşveren sözleşme dönemi içindeyken mayıs ayı içinde lokavt ilan ederek fabrikayı kapattığını duyurmuştu. İşçilerin Bölge Çalışma Müdürlüğüne başvurması sonucu lovaktın "yasadışı" olduğunu saptanmıştı. Tek Gıda-İş'in bundan sonra greve çıkması bekleniyordu.

Devas işçileri bu konuda görüşmek için bir kez topluca Tek Gıda-İş Genel Merkezine gitmişler ve yapılan salon toplantısında Genel Başkan İbrahim Denizcier işyerinde greve gidileceğini söylemiş ve bu konuda sendika görevlilerine talimat vereceğini belirtmişti. Daha sonra Denizcier bir toplantıya katılmak üzere yurt dışına gitti. Şendika avukatları ise işçilere greve çıkılmasının mümkün olmadığını ve tazminatlarını alarak ayrılmalarını söylediler.

Sendikanın sorunlarıyla ciddi olarak ilgilenmediğini belirten Devas işçileri devletin bu konudaki denetimsizliğini de suçluyorlar ve şöyle diyorlar:

"Haktan hukuktan bahseden devlet yetkilileri nerede? İşveren keyfi isteyince fabrikayı kapatıyor. Bu işe bakan bir merci yok mu? 5 aylık haklarımızı ve almamız gereken zam farkını çatır çatır yakıyor. Tazminatlarımızı da 5 aydagıdım gıdım veriyor.Kimse de çıkıp bu fabrika gerçekten zarar ediyor mu? diye sormuyor. İşçi direnişe geçince hemen koşuşanlar, işveren fabrikayı kapayınca niye ses çıkarmıyorlar?"

Bölge Çalışmanın yasadışı lokavt kararına rağmen sendikanın greve çıkılması konusundaki ilgisizliği işçiler arasında büyük tepkiyle karşılanıyor.

İlticacılar...

(Baştarafı 3. Sayfada)

yok. Yurtdışına kaçan işçiler yüz bin liraya yakın borçlanıp öyle geliyorlar. Almanya'da da birçoklarının iş bulamaması, sonucu burada da tanıdıkları ve akrabalarına borçlanıyorlar.

Öte yandan Demirel hükümetinin bu konuyla ilgili belli bir siyaseti yok. Hatta yurtdışında bulunan bu yoksul yurttaşlarımız suçlu gibi gösterilmeye çalışılıyor.

PTT dağıtıcıları...

(Baştarafı 3. Sayfada)

Öte yandan Genel Kuruldaki seçimler esnasında yöneticilerin başdağıtıcılar aracılığıyla dağıtıcılar üzerinde baskı uygulamaları ve bazı oy pusulalarını kontrol etmek istemeleri tepkiyle karşılandı. Yönetimin aynı zamanda semt değiştirme ve yan ödemeleri düşük servislere verme tehditleri ile bu tür baskılar yaptığı öğrenildi.

Yönetimin bugüne kadar derneğin paralarını lüks otellerde harcamaları da eleştiri konusu oldu. Demirel ve Türkeş'in Genel Kurula mesaj göndermesi de dikkat çekti.

Dernek mesupları bundan sonra yönetimin bu tür lüks harcamalara son vererek PTT emekçilerinin sorunlarına eğilmesini istiyorlar.

Polis...

(Baştarafı 1. sayfada)

yor' dediler ve polis arabasıyla beni Malatya Devlet Hastanesine götürdüler. Doğruca morga gittik. Morgda abimin ölüsünü gösterdiler. 'Bu senin kardeşin mi?' diye sordular. Morgda kardeşimi tanıdım. abimin sırtı ve bacakları işkenceden tamamen morarmış bir vaziyetteydi. Morgda çok sayıda polis vardı. Bana baskı yaparak ve hakaret ederek, abimin hasta olduğuna dair bir kağıt imzalattılar. Olay bundan ibarettir"

Ailesinin Sıkıyönetim Komutanlığına başvurusu üzerine, 15 Haziran günü durumu öğrenen Sıkıyönetim Komutanlığı, olaya el koyarak soruşturma açtı. Yapılan otopside ölüm nedeni anlaşılmayınca, ceset Ankara'ya tahlile gönderilmek üzere parçalara ayrıldı.

Mehmet Ali Karasu'nun işkence sonucu öldürülmesi Malatya'da büyük tepki topladı. Olayı incelemek üzere CHP'li bir parlamenter heyetinin Malatya'ya geleceği öğrenildi.

Öte yandan, 20 yaşındaki Mehmet Ali Karasu'nun cenazesi toprağa verilmek üzere Dedekargın köyüne gönderildi. TİKP Malatya İl Örgütünden bir heyet, cenazeyle birlikte köye gitti.

Öte yandan Taştepe Mahallesinde polisler, daha önce kardeşi MHP'li faşistlerce katledilen Şaban Karagöz'ü de götürdükleri öğrenildi. Kendisinden hiç bir haber alınamayan Şaban Karagöz'ün hayatından endişe ediliyor. AP azınlık hükümetinin kurulmasından sonra aynı mahallede MHP'lilerin saldırıları arttı.

İşkence olayı üzerine bir açıklama yapan TİKP Malatya İl Örgütü şunları belirtti; "Kendilerine verilen yetkiyi kötüye kullanarak, bir gencin hayatına son verenleri nefretle kınıyoruz. Yetkili mercileri bu olay üzerine gitmeye, işkenceci polisler hakkında soruşturma açmaya ve cezalandırmaya çağırıyoruz. Olayın ilginç yanı, MHP, olayın geçtiği Taştepe Mahallesinde bir yandan ilerici kişilere tehdit mektupları yolluyor, öte yandan polis, tehdide uğrayan kişileri işkence ederek öldürüyor. Bu olay, bizlere MHP'nin terörüyle devlet içindeki karanlık güçlerin nasıl elele çalıştığını göstermektedir. İşkence görenleri, bildiklerini, gördüklerini açıklamaya, savcılara, Sıkıyönetim Komutanlığına başvurmaya çağırıyorum. Partimiz işkence görenlerin yanındadır ve halkımızın haklarını sonuna kadar savunacaktır."

«Askere kurşun...

(Baştarafı 1. sayfada)

maçları kargaşalık yaratmaktır.

"İşçi sınıfı 15-16 Haziran 1970'te 150 kişilik korsan gösteri yapmadı. Tam tersine o gün işçiler askeri de haklı taleplerinin yanına çekmek için çaba gösterdiler. Bu memleketin evladı olan askerler ve subaylar da birçok yerde işçinin üzerine ateş açmayı reddettiler. O gün işçi sınıfı, Türkiye'nin yabancı bir gücün uydusu olmasına karşı çıktı ve 'Bağımsız Türkiye' şiarını yükseltti.

"Bugün 15-16 Haziran'ı bahane ederek sokağa dökülen çeteler Türkiye'nin bağımsızlığına göz dikmiş olan Rusya'nın kargaşalık siyasetine hizmet etmektedirler. Yine bunlar yaptıkları tertiplerle bugün halka saldıran MHP'nin yeni faşist cinayet ve katliamları için ortam hazırlamaktadırlar.

"Sıkıyönetim ve polis bu tür eylemlere asla itibar etmeyen Kartal'ın emekçi halkıyla bu anarşist grupları ayırdetmesini bilmeli ve bu olaydan sonra Kartal halkını tedirgin edecek uygulamalardan kaçınmalıdır."

PERİNÇEK'İN TELGRAFI

Öte yandan Kartal'da meydana gelen olay üzerine TİKP Genel Başkanı Doğu Perinçek, 1. Ordu ve İstanbul Sıkıyönetim Komutanı Orgeneral Nejdet Üruğ'a bir telgraf çekerek Asteğmen Harun Haydaroğlu ve er Cahit Koçar'ın öldürülmelerini protesto etti ve Üruğ'un şahsında ölenlerin arkadaş ve yakınlarına başsağlığı diledi.

YARALI ERLERİN DURUMU İYİ

Haydarpaşa Numune Hastanesi yetkilileri olayda yaralanan Ramazan Yiğit, Kemal Korhal, Salih Bozkurt, İbrahim Şimşek adlı erlerin sağlık durumlarının iyi olduğunu açıkladılar.

Öte yandan olaylar sırasında yaralanan bazı gazetelerde anarşist olarak tanıtılan Süleyman Tarakçı, Niyazi Armutlu ve Şirin Topaloğlu'nun olayla ilgisi olmadığı belirlendi. Tarakçı'nın semtte marangozluk yaptığı, Armutlu'nun 60 yaşında ve itfaiyede çalışan bir şahıs olduğu tespit edildi. Bu şahıslarla birlikte olay yerinde kaza kurşunu ile yaralanan Şirin Topaloğlu adlı kadının da sağlık durumunun kritik olduğu öğrenildi.

KARTAL'DA ARAMALAR

Olaydan sonra Kartal'da geniş çaplı operasyonlar yapıldı. Gece başlayan operasyonlarda evler arandı ve çok sayıda kişi gözaltına alındı. Bu arada evlerinde sol yayın bulunan bazı yurttaşların da gözaltına alındığı görüldü.

Olayın çoğunluğu dışardan arabalarla gelen bir grubun önce bir kahvede toplandıktan sonra Zeytinlik yöresinden Soğanlık Caddesine doğru yürüyüşe çıktığı sırada meydana geldiği belirlendi. Yürüyen ve ön sırada ellerinde silah olan şahısların bulunduğu söylenen grup, bir askeri cemse ile karşılaşınca gruptan açılan ateş sonucu asteğmen ve erin öldüğü tespit edildi. Olayı çıkaran grubun daha sonra yine arabalarla kaçtığı söyleniyor.

Öte yandan dün de Kartal Rahmanlar semtinde meydana gelen olaydan sonra güvenlik kuvvetleriyle çatışmaya giren üç kişiden birisi yaralı olarak diğeri ise saklandığı evde yakalandı. Yakalanan kişilerin kimlikleriyle ilgili bir açıklama yapılmadı.

YURDUN ÇEŞİTLİ YERLERİNDE OLAYLAR

Bursa'nın Orhangazi ilçesinde yapılmak istenen mitingde çıkan olaylarda bir polis memuru yaralandı. Miting alanındaki bazı pankartları toplamak isteyen polisle miting alanında bulunanlar arasında çıkan kavgada polis memuru Mustafa Kafoğlu, kalabalığın içinden birinin açtığı ateş sonucu sırtından yaralandı. Olaylar sırasında üç kişi de yaralandı ve çok sayıda kişi gözaltına alındı.

Samsun'da düzenlenen "Faşizmi ve Pahalılığı Protesto Mitingi"nin miting öncesinde Tertip Komitesi üyelerinin istifa etmesi üzerine yapılmadığı bildirildi.

İzmir'de 15-16 Haziran olaylarının yıldönümü nedeniyle yapıldığı söylenen korsan gösterilerde 16 kişi gözaltına alındı.

Gensoru...

(Baştarafı 1. savfada)

'uyarı mektubu' olarak adlandırılan MSP'nin isteklerine AP dün yazılı olarak cevap verdi. AP'nin yazılı cevabının MSP yönetimi tarafından incelenerek, bugün cevaplaması bekleniyor.

CHP GRUBU

CHP Genel Yönetim Kurulunda görüşülen gensoru dün de CHP Ortak Grubunda ele alındı. Grupta bir konuşma yapan İstanbul Milletvekili Çağlayan Ege, meseleye hükümeti düşürme şeklinde bakmamak gerektiğini söyledi. Hükümetin derhal düşürülmesi gerektiğini söyleyen Ege, ancak Cumhurbaşkanı sorununa da önem verilmesini, asgari ücretin vergi dışı bırakılmasını öngören tasarının "geç de olsa" çıkarılması için çaba harcanmasını istedi.

Ege, "Hükümeti düşürmeden önce yerine kurulacak hükümetin biçimini belirlemek gerekir. Hükümet düşürüldükten sonra ortaya çıkacak bir hükümet bunalımının erken seçime yol açabileceğine dikkat edilmelidir" dedi.

CHP'nin MHP'ye karşı tutumunda bir yanlışlık olduğunu savunan Ege, CHP'nin kendisine hedef olarak MHP yerine MHP'nin gelişmesinin sorumlusu olan AP'yi seçmesi gerektiğini ileri sürdü.

Ege, "Demirel'in oyununa gelerek MHP ile CHP karşı karşıya gelmiştir. Oysa asıl zorlanması gereken AP'dir" şeklinde konuştu.

Elazığ Milletvekili Faik Öztürk ve Muş Milletvekili Burhan Garip Şavlı da konuşmalarında gensoru verilmeden önce çok iyi düşünülmesini isteyerek "Esas mesele gensorudan sonra ne olacağıdır" dediler.

CHP'nin bugüne dek ilk defa bu kadar hesapsız ve kitapsız bir iş yaptığını söyleyen Şavlı, "Önce düşünelim, sonra bir şey yaparız mantığı sakat bir mantıktır. Gensoru amaç değil araçtır. Onun için iyi kullanılmalıdır. Yerine ne koyacağımız şimdiden belirlenmelidir" dedi.

Daha sonra söz alan Genel Başkan Ecevit gensorunun grupta tartışmalara yol açması karşısında konunun ortak kurullarda yeniden ele alınabileceğini belirtti.

İstanbul Senatörü Besim Üstünel ise hükümeti düşürme kararı verilirken "Hesabı, zamanı iyi yapılmalıdır. Hükümeti düşürüp biz hükümet olursak IMF, OECD yardımı keser, yokluklar başlar ve CHP'nin bir daha iktidar olamayacağını göstermiş oluruz" dedi.

İstanbul Milletvekili Ali Topuz da grup kararına uyacağını belirterek kimsenin gensoruya karşı olmadığını söyledi. Topuz "Ancak yeri ve zamanı yanlış seçilmiştir. Hükümet düştü sonra ne yapılacak, iyi hesaplanmalıdır" dedi. Erken seçimin Demirel'in bir oyunu olduğunu söyleyen Topuz, CHP'nin bu oyuna gelmemesini isterken şöyle konuştu:"Hükümet bunalımı bize hiç bir şey kazandırmaz, 1977 seçimlerinde de ben erken seçime karşı çıkmıştım, ama grup kararına uydum, fakat erken seçimin yanlışlığı anlaşıldı."

İzmir bağımsız Milletvekili Akın Simav da Bursa'da yaptığı açıklamada, "CHP'nin hükümetin düşürülmesine dönük gensorusunun bir yarar sağlamayacağını" söyledi ve "Böyle bir girişim ülkeye üçüncü MC'yi getirir" dedi.

Akın Simav yazılı olarak yaptığı açıklamasında şunları kaydetti:

"Gensorunun zamanlaması iyi yapılmamıştır. Altyapısı hazır olmayan bu gensoru ile, bunalımların üzerine yeni bir hükümet bunalımı eklenecektir. Düşsün de sonuç ne olursa olsun demek ve sonu ne olacağı belli olmayan bu girişime katkıda bulunmak olumlu bir davranış olmaz. Böyle bir girişim, beklenenin aksine ülkeye üçüncü MC'yi getirir."

«Biz öldürülsün...

(Baştarafı 1. sayfada)

liden şikayetçi olduklarını belirttiler ve "Biz öldürülsün diye evlat yetiştirmedik" dediler. Basına bir açıklama yapan TİKP İzmir İl Örgütü ise "Hükümet susarak katliamı kabul ettiğini ve onayladığını gösteriyor" dedi.

Olayda hayatını kaybeden İsmail Baytak'ın eniştesi Abdullah Çapan muhabirimize şunları söyledi:

"Oğlumuz İsmail Baytak'ın bu tür olaylarla hiç bir ilgisi yoktur ve olmamıştır. İzmir'e üniversiteye girebilmek için gelmiştir ve bu İzmir'e ilk gelişidir. Olay yurda girdiği anda kimlik kontrolü esnasında olmuştur. Boynundan bir kurşunla yaralanmış, gecikme yüzünden ölmüştür. "Ateş" emri veren görevliden davacıyız. Biz öldürülsün diye mi evlat yetiştiriyoruz?'

Olayda hayatını kaybeden İsmail Baytak'ın diğer bir yakını Ahmet Çoban ise gelişmeleri şöyle anlattı:

"Biz ölümüzü almaya geldik. Ölüyü almak konusunda hiç bir yardımda bulunmadılar. Bu insanlık dışı bir olaydır. Halkı devletle karşı karşıya getirmek istiyorlar. Sayın büyüklerimiz anarşi durdu diyorlar. Anarşi böyle mi durdu, böyle mi duracak?"

Bu arada olaylara tanık olan Yaşar Bülbül ise "Giriş anında kimlik kontrolü sırasında ateşle karşılaştık. Biz yere yattık. O sırada arkamda yaralananlar oldu. Biz ancak yarım saat sonra olaylar bittikten sonra yaralıları taşıyabildik" dedi.

TİKP'NİN AÇIKLAMASI

TİKP İzmir İl Örgütü dün de bir açıklama yaparak şunları belirtti:

"İnciraltı yurtlarındaki katliamın üzerinden 5 gün geçmesine rağmen hükümet hâlâ susmaktadır. Bu hükümetin katliamı kabul ettiğini ve onayladığını gösterir. Bütün halk katliamı kınıyor, sorumlularının ve ateş emrini verenlerin derhal açıklanmasını ve tutuklanmasını istiyor. Hükümet susarak olayı örtbas edemez."

Ev yaktıkları iddiasıyla Şentepe'de üç kadın ve bir çocuk gözaltına alındı

ANKARA (ÖZEL)

ANKARA'nın Şentepe Mahallesinde 45-50 yaşlarındaki üç ev kadını ve 15-16 yaşlarındaki bir çocuk, komşularının evini yaktıkları iddiasıyla gözaltına alındı.

14 Haziran Cumartesi gecesi Mehmet Çelebi isimli şahsın evinde çıkan yangın gerekçe gösterilerek Zehra Polat, Memduha Aras, Aşure Yiğit adındaki 45-50 yaşlarındaki üç ev kadını, Zehra Polat'ın evli kızı Hatun ve Refik Aras gözaltına alındılar.

Görgü tanıkları olayı şöyle anlattılar:

"Sabaha karşı saat dörtte gelen polisler Zehra Polat'ın kızı Hatun'u gözaltına aldılar. Saat 6-7 arası yeniden gelip, aileler arasındaki tartışmayı gerekçe göstererek Zehra Polat, Aşure Yiğit, Memduha ve Refik Aras'ı da götürdüler.

"Evi yananlar davacı olmadıklarını açıkladıkları halde gözaltına alınanlar 2. Şubeden bırakılmayarak, Mamak Cezaevine gönderildiler.

Ev yaktıkları gerekçesiyle 50 yaşlarındaki ev kadınlarının gözaltına alınmaları ve ortada davacı bulunmamasına rağmen hâlâ bırakılmamış olmaları tepkiyle karşılandı.

"Cuma ve cumartesi günü Zehra Polat'ın evi anarşistlerin gelip gittiği iddiasıyla iki kez arandı. Ancak evinde suç unsuru olacak bir şey bulunamadı.

"Cumartesi günkü aramadan sonra evi arananlarla ihbarı yapanlar arasında tartışma oldu. Aynı gece saat 02.00'de ise Mehmet Çelebi'nin evinde yangın çıktı. Yangını bahane eden MHP'li komandolar olay yerine gelerek; "Komünistleri öldüreceğiz, kızılbaşlar, köpekler, sizi mahalleden süreceğiz" gibi sloganlar attılar.

TİKP yöneticileri Selimiye Tutukevinde saldırıya uğradı

İSTANBUL(ÖZEL)

TİKP Malatya İl Başkanı Erhan Ünsal, TİKP Kartal İlçe Yönetim Kurulu üyesi Hasan Özkaya ve Alaattın Şahin, Selimiye Tutukevinde MLSPB, Dev-Yol ve TİKKO taraftarı 40 kadar tutuklunun saldırısına uğradılar.

15 Haziran Pazar günü öğleden sonra havalandırma sırasında pusu kurarak saldıran grup TİKP yöneticilerini çeşitli yerlerinden yaraladılar. Yaralılardan Hasan Özkaya ve Alaattin Şahin Haydarpaşa Hastanesinde tedavi altına alındı.

Saldırıdan sonra cezaevi yönetimine başvuran devrimciler can güvenliklerinin sağlanması için gereken tedbirlerin alınmasını istediler.

TKP...

(Baştarafı 1. sayfada)

gericilikle işbirliğine kapıyı açıyor. Bu da CHP içinde çatışmaları kızıştırıyor. İşbirlikçi tekelci burjuvaziden ve emperyalizmden yana bir politika izleyen, NATO'yu savunan sağ kanat yönetimde kaldığı sürece CHP ile doğallıkla stratejik bir işbirliği söz konusu olamaz.

"CHP'nin hükümete geldiği zaman NATO vari bir dille konuştuğunu, NATO'cu bir politika uyguladığını unutmuyoruz. Ama komünistler bugünkü durumu değerlendirmek zorundadır. CHP tabanı bu umutlarla şaşırtılmadan aktif bir politika izlemelidir. Eğer biz komünistler üstümüze düşen görevi yaparsak CHP'yi güncel amaçlar için demokratik eylem birliğine çekmek için çok yönlü çabalar harcarsak, CHP yönetiminin uzlaşma politikasını yığınlara açıklarsak -ki bunu yapmak zorundayız- o zaman ya tabanın demokratik eğilimleri CHP yönetimine yansıyacaktır ya da daha büyük bir olasılıkla sağ kanat kendi tabanından yalıtlanacaktır.

"SOL KANAT" ADINI VERDİKLERİ GRUBA İLİŞKİN GÖRÜŞLERİ

"Kaldı ki daha bugünden CHP yönetimi içinde sol kanat diye adlandırılan anti-emperyalist, anti-tekel, anti-faşist bir politik kümelenme de vardır. Bunlar CHP dışı sol güçlerle eylem birliğinin zorunluluğunu belirtiyorlar. Bunlar emperyalizmin yeniden soğuk savaş dönemine geçmesine karşı çıkıyorlar. İkili kölelik anlaşmasına, zorbalık yasalarına karşı savaşıyor. Bu kanat bugünkü sol düşmanı rejimi yıkmak ve sosyalizme açılan ilerici demokratik rejimi gerçekleştirmek amacına yönelen Ulusal Demokratik Cephenin (UDC) politik güçleri arasına çekilebilir. Kuşkusuz bu kanat bugün açık bir platform çerçevesinde bütünsel bir politik hareket olarak henüz ortaya çıkmıyor. Kendi içinde pek çok ayrı çizgiler taşıyor. Bu kanat ne denli kalıcıdır? Gelecekte nasıl bir biçim alır ayrı bir sorundur. Bizim için önemli olan CHP içinde böylesi bir politik çizgiyi doğuran nesnel süreçlerin varlığını saptamak, gelişmeleri izlemek, bu güçleri Ulusal Demokratik Cepheye (UDC) kazanmak için çalışmaktır.

KÜRT SORUNU VE MÜTTEFİK GÖRDÜKLERİ GRUPLAR

İ.Bilen yaptığı konuşmada Kürt sorunu konusundaki görüşlerini de açıklıyor ve dört grupla ilişkilerinin geliştiğini belirtiyor. Açıklamada şunlar söyleniyor:

"En geniş demokratik güçlerin eylem birliğinde Kürt devrimci demokratlarının çok önemli bir yeri vardır. Bu yer Kürt ulusal hareketinin bütünsel devrim sürecinin ayrılmaz bir parçası olmasından ve harekette sınıfsal ayrışma sonucu ilerici eğilimlerin giderek gelişmesinden ileri geliyor. Kürt devrimci demokrat hareketiyle kurulacak bağ stratejik değer taşıyor. Bu da söz konusu güçlerle komünistler arasındaki işbirliğini en geniş demokratik güçlerin eylem birliğini sağlamakla önemli bir dayanak görevini yerine getirmekti.

"TKP, Kürt ulusal hareketi içindeki demokratik güçlerle giderek yakın ilişkiler kuruyor. Devrimci Demokratlar, Özgürlük Yolu, Devrimci Ulusal Demokratlar ve Bağımsız Devrimci Demokratlarla ilişkilerimiz gelişiyor."

Türk-İş ile...

(Baştarafı 3. Sayfada)

zelliklerinden doğan bazı dengesizliklerden ötürü anlaşmazlıklar var. Maden, petrol gibi işkollarında yüksek ücret alınırken, belirlenecek "çerçeve" ile haklarında bir azalma olacağını söylüyorlar.

Öte yandan Türk-İş yönetiminin çerçeve anlaşma konusunda karar veremediği, çerçeve anlaşma yapılmazsa sendikaların serbest bırakılacağı öğrenildi. Bu arada Hava-İş grevinden dersler çıkaran sosyal demokrat sendikaların birlikte hareket edecekleri bildiriliyor.

Carter...

(Baştarafı 3. Sayfada)

tirmemesi gerektiğini söyledi.

Batı Almanya Devlet Başkanı Klaus Boelling bir açıklama yaparak, Schmidt'in, Başkan Carter'dan bir mektup aldığını doğruladı, ancak bu mekttubun uyarı niteliğini taşımadığını söyleyerek, Başkan Carter ile Schmidt arasında hiç bir görüş ayrılığı olmadığını ileri sürdü.

Öte yandan haftalık "Stern" dergisi ise, mektubun şiddetli bir dille yazılmış bir uyarı mektubu niteliğinde olduğunu yazdı. Dergiye göre, Carter, Schmidt'i uyardı ve Moskova'ya yapacağı gezi sırasında nükleer silahların Avrupa'ya yerleştirilmesini geciktirecek herhangi bir karar alınmamasını istedi.

Borç...

(Baştarafı 3. Sayfada)

PARİS TOPLANTISI

Öte yandan Turgut Özal'ın rahatsızlığı nedeniyle katılamadığı OECD toplantısı dün Paris'te başladı. Ekonomik İşbirliği ve Kalkınma Teşkilatı (OECD) toplantısında Türkiye'nin teşkilata üye ülkelere olan garantili borçlarının ertelenme süresi ve şartları ele alınacak. Toplantının üç gün süreceği bildirildi.

Kasaroğlu...

(Baştarafı 3. Sayfada)

Danışma Kurulunda belirlenecek görüş ve dilekler TRT'nin 1981 Genel Yayın Planı hazırlıklarında değerlendirilecek.

KASAROĞLU'NUN KONUŞMASI

Danışma Kurulunda konuşan TRT Genel Müdürü Doğan Kasaroğlu, TRT'nin 353 sayılı kanundan doğan yükümlülüklerini anlatırken, kurumun yayında Anayasanın temel ilkelerinin korunmasında tarafsız değil, taraf olduğunu söyledi. TRT Genel Müdürü, TRT'nin Anayasa ilkeleri dışında bir görüşü olamayacağını ve Anayasaya aykırı görüşlerin de TRT' de yer alamayacağını sözlerine ekledi.

TRT'nin mali sıkıntılarına da değinen Doğan Kasaroğlu, 500 liralık televizyon ruhsatının yetersiz olduğunu söyledi.

TRT Danışma Kurulu toplantısı bugün sona eriyor.

MHP'li...

(Baştarafı 1. sayfada)

komandolar, Kanlıca istasyonunda trenin camlarını kırarak atlayıp kaçtılar. Saldırı sonucu yaralanan 60 yolcu, Kanlıca Sağlık Ocağından gelen memurlar tarafından tedavi edildi.

Yine önceki gün Afyon-Basmane arasında çalışan 1123 sayılı katara nereden bindikleri bilinmeyen iki silahlı komando, Osman Yıldız adlı genç ile yanındaki arkadaşının üzerine ateş açtılar. Kendilerine engel olmak isteyen bir onbaşıyı da etkisiz hale getiren komandolar, tren Uşak garına girmeden imdat frenini çektiler. Yaraladıkları Osman Yıldız'ı da yanlarına alarak kaçtılar.

Polis memuru...

(Baştarafı 1. sayfada)

förü kalbinden vurdu. Ağır yaralanan Mustafa Demirci hastaneye kaldırılırken yolda öldü.

Bilindiği gibi, önceki gün de Siyasi Polis Müdürü Cafer Tayyar Sever ile makam şoförü ve koruma polisi Hasan Aydın Anadoluhisarı'nda ters yoldan giderlerken önlerine çıkan bir arabaya çarpmak üzereyken durabilmişler ve bu arada arabadaki aile ile aralarında tartışma çıkmıştı. Tartışma sırasında tabancasını çeken Hasan Aydın arabada bulunan Gülseren Kazancı adlı genç kızı vurarak öldürmüştü. Görgü tanıkları, Cafer Tayyar Sever'in tartışma sırasında Hasan Aydın'a "vur" diye bağırdığını ve Hasan Aydın'ın da tabancasını çekerek genç kızı öldürdüğünü anlatmışlardı.

Bakırköy'de...

(Baştarafı 1. sayfada)

limler Fakültesi son sınıf öğrencisi Yaşar Beder ile marangoz olan kardeşi Hasan Beder evlerinden çıktıkları sırada iki kişinin silahlı saldırısına uğrayarak öldürüldüler. İki kardeşin sağ görüşlü olduğu bildirildi.

Beşiktaş Emniyet Amirliğine bağlı bir ekip otosu ise Maçka Parkı civarında bir grup tarafından tarandı. Polislerin karşı ateş açması üzerine gruptan Gürsel Cebeci yaralı olarak yakalandı.

Merter'de bir fotoğraf stüdyosunun silahla taranması sonucu bir kişi öldü, üç kişi yaralandı

Bakırköy Merter Kınalıtepe'deki Zeki Kaya'ya ait Çağdaş Foto Stüdyosu dün saat 13.00 sıralarında biri kız silahlı üç kişi tarafından silahla tarandı. Saldırı sırasında dükkanda oturan ve ÜSS sınavına girmek üzere Tirebolu'dan gelen Özden Korkmaz ile işyeri sahibi Zeki Kaya, Kemal Dursun ve Abdullah Anaç yaralandılar. Özden Korkmaz hastaneye kaldırılırken öldü.

Olaydan sonra çevrede operasyona girişen ekipler saldırganlardan ikisini Küçükçekmece'de yakaladılar.

URFA'DA BIR MUHTARLA OĞLU ÖLDÜRÜLDÜ

Urfa'da Onikievler Mahallesi muhtarının evine gelen ve kimlikleri belirlenemeyen üç kişi, muhtar Hüseyin Suzan ile oğlu Haydar Suzan'ı öldürdüler. AP Urfa Milletvekili Necmettin Cevheri'nin akrabası olan muhtarın evine gelen katillerin çay içtikten sonra aniden tabancalarını ateşleyerek oğlunu öldürdükleri muhtarı ise ağır yaraladıkları bildirildi. Hastaneye kaldırılan muhtar Hüseyin Suzandaha sonra kurtarılamayarak öldü.

SÜRMENE'DE BİR KİŞİ ÖLDÜRÜLDÜ

Trabzon'un Sürmene ilçesinde evine gitmekte olan Fazlı Yazıcı Çıktı isimli bir genç kimliği belirlenemeyen kişilerce yaylım ateşine tutularak öldürüldü.

İSLAHİYE'DE BİR ÖĞRETMEN ÖLDÜRÜLDÜ

İslahiye'de Selahattin Özdemir adlı sol görüşlü bir öğretmen tabancayla vurularak öldürüldü. Cinayetin çoktan beri ortada görünmeyen komando Hüseyin Aras'ın şehre gelmesinden sonra işlenmesi dikkat çekti. Daha önce de Hüseyin Aras'ın şehre gelmesinden sonra CHP eski Gençlik Kolu Başkanı Ali Sönmez vurulmuştu. Hüseyin Aras geldikten sonra yanında bazı yabancı kişiler, ortaokul müdürü ve noter katibiyle dolaşmış ve devrimci öğretmenleri tanımak istemişti.

ANKARA'DA BİR İNZİBAT ERİ DİĞERİNİ VURDU

Ankara Hamamönü'nde dün saat 12 sıralarında meydana gelen olayda yaralanan Ali Osman Civelek isimli inzibat eri öldü.

Karın boşluğuna girip kalbinden çıkan bir kurşunla yaralanan Altındağ İnzibat Karakolunda görevli Ali Osman Civelek kaldırıldığı Hacettepe Hastanesi Acil Servisinde tüm çabalara rağmen kurtarılamayarak 12.50'de öldü.

Civelek'in Hacettepe Üniversitesinde görev yaptıkları sırada inzibat eri arkadaşının elindeki tüfeğin ateş alması sonucu vurulduğu öğrenildi.

Arkadaşının ölümüne neden olan inzibat erinin adı yetkililerce saklı tutuldu. Adı saklı tutulan sanık gözaltına alınarak Askeri Savcılıkca soruşturma yürütülmeye başlandı.

BURSA'DA OLAYLAR

Bursa'da meydana gelen üç ayrı olayda üç kişi yaralandı. Selimet Mahallesindeki Mercan Kıraathanesinde oturmakta olan sağ görüşlü Mustafa Arı kimliği belirlenemeyen kişilerce yaylım ateşine tutularak ağır yaralandı.

Veteriner Fakültesi öğrencisi sol görüşlü Cafer Cömert ise Yeşilyayla'da uğradığı saldırı sonucu yaralandı.

Bir deri fabrikasında direniş yapan işçilere ateş açan işveren Cemil Çağlar bir işçiyi kolundan yaraladı.

TRABZON'DA BİR ÖĞRETMEN AĞIR YARALANDI

Trabzon'da Endüstri Meslek Lisesi öğretmeni Duran Altıparmak evinden çıkıp işine gittiği bir sırada kimlikleri belirlenemeyen kişilerin açtığı ateş sonucu ağır yaralandı.

ANKARA'DA

Ankara Kayaş'ın Araplar köyünde önceki akşam, evlerinin bahçesinde çay içerken taranan Mustafa Öztürk ve İbrahim Zengin kaldırıldıkları Tıp Fakültesi Hastanesinde kurtulamayarak öldüler.

Ankara-Gazi Eğitim Enstitüsünde görevli beş öğretmenin oturduğu apartmanda, öğretmenlerden Beden Eğitimi Bölümü Şefi Erdem Özdemir'in, evinin kapısına konulan bomba önceki gece patladı. Büyük maddi hasara yol açan bu patlamadan önce, bu apartmanda yaşayan öğretmenlerin daha önce defalarca tehdit edildikleri ve önlem alınması için çeşitli makamlara yazılı olarak başvurdukları öğrenildi.

İSTANBUL'DA DİĞER OLAYLAR

Beşiktaş'ta sol görüşlü olduğu bildirilen İDMMA öğrencisi Ergun Yavuz'un yolunu keserek kimliğini soran dört kişi öğrenciye ateş açarak yaraladılar.

Fatih'te İskender Akmeşe adında bir bakkal da dükkanında uğradığı silahlı saldırı sonucu öldürüldü. İskender Akmeşe'nin sağ görüşlü olduğu öğrenildi.

Heybeliada'da da 18-20 yaşlarında olduğu sanılan bir erkek cesedi denizden çıkarıldı. Yetkililer, denizden çıkartılan cesedin kısmen çürümeye başladığını belirttiler.

Afgan direniş...

(Baştarafı 1. sayfada)

dönmesi devam ediyor.

KARMEL'LE GÖRÜŞME

İslam Konferansı çerçevesinde kurulan Afganistan Komitesinin Sovyet işgaliyle başa gelen Babrak Karmel yönetiminin temsilcileriyle, İsviçre gibi tarafsız bir ülkede görüşme istediği bildirildi.

Pakistan'ın Dışişleriyle görevli Devlet Başkanı Aga Şahi, bu konuda yaptığı açıklamada, bu görüşmenin Karmel yönetimini tanımak anlamına gelmeyeceğini görüşmeye aynı zamanda direniş kuvvetlerinin temsilcilerinin de katılacağını bildirdi.

inceleme

ŞEYH BEDREDDİN 5

İSMET ZEKİ EYUBOĞLU

Ölümsüzlük, sevgi ve tapınma (ibadet) üzerine görüşleri

Bedreddin der ki: «Bin yıl namaz kılsan, sevapla ilgili bir kazancın olmaz»

■ Ve şöyle açıklar: "Birtakım insanlar, birtakım insanlara taparlar, kimi altın ve gümüş paralara, kimi yenilecek, içilecek nesnelere, yüceliklere, övünç veren varlıklara tapar da Tanrıya taptığını sanır"

ÖLÜMSÜZLÜK:

Şeyh Bedreddin, ölümsüzlük konusunda iki ayrı görüş ileri sürer. İkisi de Tanrı varlığına bağlanan bu görüşlerin çıkış yeri ölüm sorunudur. Ölüm kişinin tutkularına, dünya eğilimlerine tutsak olması, gerçek varlıktan uzaklaşmasıdır. Oysa *"Dünyadan, onun verdiği tatlardan elçeken, aşırı tat tutkularını yokeden, önsüz-sonsuz olan gerçek varlığa ulaşır. Böyle bir yaşayış için ölüm yoktur."* Ölümsüz olmak, kalıcı olmak yalnız Tanrıya varmakla, onunla birleşmekle, bütünleşmekle sağlanır. İnsanı öldüren, aşındıran tutkularıdır, geçici varlıklara karşı duyduğu eğilimdir. Tasavvufta dünya varlıklarına duyulan eğilimlerden, tutkulardan sıyrılıp yalnız Tanrıyı düşünmeye, ona yönelmeye ölümden önce ölmek denir. Şeyh Bedreddin de ölümsüz olmanın ikinci yolu olarak bunu görür, *"Ölmeden önce öl de ölümsüz olarak diril"* der. Tutkulardan kurtul, bu senin için bir ölümdür, sonsuzluğa ulaşırsın bu da dirilişin, ölümsüz oluşundur.

Ölümsüzlük konusunda çağdaş bir düşüncesi vardır Şeyh Bedreddin'in, o da adının unutulmaması, boyuna anılmasıdır kişinin. Adı unutulmayan, anılan kişi ölmez diyor. Ancak bunu da Tanrıya bağlar: *"Ölümden önce ölen kimse tanrısal huylar kazanır, adı sonsuzca anılır. Sonsuzca anılan bir kimse sonsuz olarak diridir.... Geçici varlıklardan el çeken, varlığının tanrısal varlık kaynaklarından biri olduğunu bilen kimse... gerçek varlığa ulaşır.... Onun için yalnız gerçek ve tek varlık kalır... Bu varlık için yok olma olanağı bulunamaz."*

SEVGİ:

Tasavvufun bütün kollarında olduğu gibi Şeyh Bedreddin'in düşünce düzeninde de sevginin büyük bir yeri, önemi vardır. Gerçeğe ulaşmanın, Tanrıya varmanın, bilmenin, duymanın, inanmanın yolu sevgiden geçer. Sevgi insanın varlık koşullarından biri olduğu gibi, Tanrının görünüş alanına çıkıp evrenin oluşumunu sağlamasında da biricik nedendir. Sevginin yeri insanın özü, gönlüdür. *"Sevgi... Tanrı özü gereğincedir. Yüce Tanrının ben gizli gömüydüm bilinmeyi sevdim, beni bilsinler diye insanları yarattım, sözleri bunu gösterir."* Kuran'a göre Tanrı gizlilikler ülkesindeydi, görünmek, bilinmek istedi, kendi özünden gelen sevgi gereğince evreni yarattı. Tasavvuf bu yaratış olayını yoktan varetme anlamında almaz, Tanrının görünüş alanına çıkışı diye yorumlar. Tanrı özünde kendi varlığına karşı sevgiye dayalı bir eğilim vardır. Bu eğilim bütün evrenin de, insanın da oluş nedenidir. İnsanın ulaşmak, elde etmek istediği *"Bütün olgunluklar yüce Tanrıdandır. Bunları elde etmenin yolu da sevgiye dayanan yakınlıktır. Sevgi ise Tanrıyı anmakla sağlanır."*

Tasavvuf inancına göre sevgi insanın arınmasına, bütün kötülüklerden, eksikliklerden, güzellik-dışı kalan davranışlardan kurtulmasına, yücelmesine, derinleşmesine yol açar. Şeyh Bedreddin de bu inancı olduğu gibi benimsemiştir. Tanrıya karşı duyulan sevgi, Tanrının birer görünüşü olan bütün varlık türlerine, özellikle Tanrının en yakın örneği niteliğinde bulunan insana yaklaşmayı gerektirir. Gerçekte Tanrıyı seven, insanı da, evreni de sever. Bunları sevmek ise Tanrıyı sevmektir. Bu da varolanın yalnız Tanrı oluşundan dolayıdır. Seven kimse bütün sevdiklerinde Tanrıyı görür, sever. Gönlü, kötülüklerden, tutkulardan, geçici varlıklara duyulan eğilimlerden korur. Bu nedenle arınmamış bir kimsenin sevgiden alacağı bir tat da yoktur. Sevgi bilgenin, ermişin, olgun kişinin gönlünde belirir, bütün varlığını kaplar, özünü doldurur.

TAPINMA (İBADET):

İslam dininde Tanrı ile kul arasında kurulan ilişkilerin başında tapınma (ibadet) gelir. Tanrıya bağlanmak, kulluk etmek anlamına gelen ibadet, bir bakıma, İslam dininin temelidir. Tasavvuf anlayışına göre tapınma belli belirli sürelerde değil bütün yaşam boyunca yapılır, amacı da Tanrı ile birleşmek, ikilikten kurtulup birliğe ulaşmak, "Hak'la Hak olmaktır." Kendini Tanrıya adamış bir kimsenin bütün davranışları, işleri "ibadetten sayılır". Şeyh Bedreddin' in bütün yapıtlarında ibadet apayrı bir anlam taşır. Özellikle fıkıh alanında tapınma ile ilgili görüşleri şeriat ilkelerine uygundur. Buna karşılık tasavvuf konularını işleyen yapıtlarında düşüncelerini değiştirdiği, tapınma konusunda bambaşka bir görüş ileri sürdüğü kolayca anlaşılır. İbadet kavramı altında namaz, oruç, zekat, hac bg. işlemlerin insanın doğru yola girmesi, içinin arınması, bütün kötülüklerden sıyrılması, Tanrıya kavuşması, ikilikten kurtulması bg. anlamlara geldiğini savunur. Daha Varidat'ın başında geçici varlıklara bağlanan, özünü Tanrıya döndürmeyen bir kimse için *"Bin yıl namaz kılsan sevapla ilgili bir kazancın olmaz"* demekten kendi alamaz.

■ Bedreddin tapınmayı, bır aktöre (ahlak) sorunu olarak ele alır. Şöyle der: "İbadetlerin insanın ıc evrenini düzenleme arındırmak, ahlakı düzeltmek için konduğunu bilmek gerekir" ...ve ekler: "Sıradan kimselerin ibadeti bir alışkanlıktır. Bir inanç yoluna ilk giren yolcuların ibadetleri de umut ve korkuya dayanır"

İnsanlar ibadet konusunda açık seçik bir yol tutmamış, gösterişe, geçici, aldatıcı nesnelere kapılmışlardır, onun anlayışına göre. Bu da davranışlarından bellidir onların. Nitekim *"Birtakım insanlar, birtakım insanlara taparlar, kimi altın ve gümüş paralara, kimi yenilecek, içilecek nesnelere, yüceliklere, övünç veren varlıklara tapar da Tanrıya taptığını sanır."* Böyle yapmakla yalnız kendilerini aldatırlar, bilenleri değil.

Burada tapınmanın bir aktöre (ahlak) sorunu olarak ele alındığı görülür açıkça. Şeyh Bedreddin'e göre Tanrıya tapmanın, arınmış, kötülüklerden, çıkarlardan sıyrılmış bir gönülle yapılması gerekir. Bütün erek Tanrıdır. Bundan dolayı, *"İbadetlerin direği onlardaki belli bir amacın varlığıdır, o da Tanrıdır."* Böyle olmayınca tapınmanın bir değeri kalmaz, boşuna uğraşmak olur. İnsanın önce içevrenini tutkulardan, geçici isteklerden arındırması, sonra Tanrıya yönelmesi gerekir. İbadeti seven, gerekimlerini yerine getirmeye çalışan bir kimsenin, *".... İbadetlerin insanın içevrenini düzenlemek, arındırmak, ahlakı düzeltmek için konduğunu bilmesi gerekir."*

İbadet bir sevgi işidir, bağlılık sorunudur, özünü bilme olayıdır, daha doğrusu olgun kimsenin görevidir. Oysa, *"Sıradan kimselerin de ibadeti bir alışkanlıktır, bir inanç yoluna ilk giren yolcuların ibadetleri de umuş ve korkuya dayanır."*

Yarın: Toplum üzerine görüşleri

TV'de HABER YORUM, MAGAZİN

Radyoevinin yeni müdürünün icadı: İmza kuyruğu

Mehmet YEŞİL

Ankara Radyosu Müdürlüğüne, Gökçen Solok'un atanması ile birlikte, çalışanlar üzerinde baskılar da yoğunlaştı.

Yeni müdür ise program yasaklamakla başladı. Kadın Dünyası vb. gibi. Doğal olarak bu uygulama prodüktörlere baskı yapmadan, onları sindirmeye çalışmadan başarılmazdı. Bu nedenle uydurma gerekçelerle işleme başladı. Ve Turan Dursun adlı prodüktör "Ruhi bunalımı olduğundan çevresi ve işiyle bağdaşmıyor" diye İstanbul Radyosuna sürgün edildi. Bu sürgünden sonra tepkiler arttı, huzursuzluk başladı.

Gökçen Solok, huzursuzluktan memnun olacak ki, yeni huzursuzluklar yaratacak, sadece prodüktörleri değil tüm çalışanları da karşısına alacak şekilde adımlar atmaya devam ediyor.

Ömrünü kuyruklarda tüketen memurlara, girdikleri kuyruk az gelmiş gibi, bir de imza kuyruğu çıkardı. Şimdi her sabah, her öğlen, her akşam müdür adına görevli bir yöneticinin nezaretinde imzalar atılıyor uzun kuyruklar oluşuyor.

Şube müdürlerini hiçe sayan, onlara güvenmeyen, yetkilerini elinden alan bu uygulama çalışanlar tarafından şiddetle kınanıyor ve maksatlı bir uygulama olarak değerlendiriliyor. Amaç ise gidiş-gelişi kontrol etmek değil, bir bahane ile ceza vermek, ikramiye kesmek deniyor.

Göreve gidenlerin yeniden kuruma alınması, kurum dışından gelenlerin içeri sokulmaması, zorluklar çıkarılması ise sürekli şikayet konusu oluyor. Müdür bu konuda da tek yetkili! İstediğini içeri alıyor, istediğini almıyor.

Herkes birbirine soruyor; Radyoevi mi? Müdür beyin çiftliği mi? Biz, cevabını Müdür beyden bekliyoruz. Müdür bey cevap vermez ve baskıları artırırsa inanıyoruz ki, cevabını çalışanlardan alacaktır.

18.00 David Copperfield

David evden kaçıyor

Annesi öldükten sonra artık üvey babasının zulmüne dayanamayan David evden kaçar. Üvey baba öz halasının yanına giden David'in peşini bırakmaz.

21.35 TV'de Sinema

TAKAS

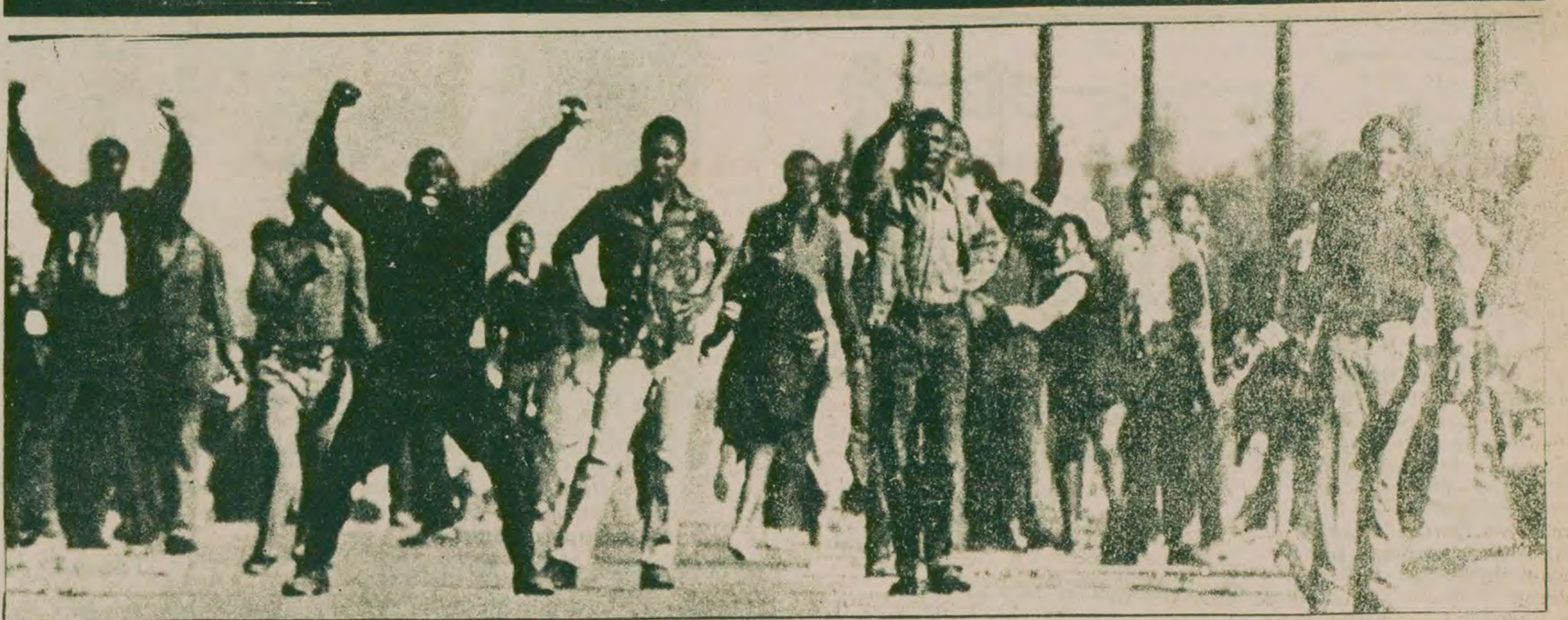
Yönetmen: Johnson Nunnaly
Oyuncular: Gregory Peck, Broderich Crafford, Rita Sam

Senaryo yazarı olarak tanınan Johnson Nunnaly'ni bu filmde yönetmen olarak görüyoruz. Johnson Nunnaly'nin önemli senaryosu Steinbeck'in Gazap Üzümleri idi.

FİLMİN KONUSU

Doğu Berlin'i işgal altında tutan Ruslar, Batı Berlin'den bir onbaşıyı kaçırır, bunun karşılığında bir Alman karı kocayı isterler. Kaçırılan onbaşının babası acele Berlin'e gelerek olaya karışır.

Kahrolsun Irkçılar Yaşasın Azanya!

Soweto ayaklanması sırasında ırkçı rejim yüzlerce insanı katletti, ama Soweto adı dünyanın dört bir yanına ırkçılığa karşı bir isyan türküsü gibi yayıldı.

Güney Afrika'da halk ırkçı rejime karşı hem silahıyla hem sanatıyla mücadele ediyor

Azanyalı bir şair: Sipho Sepamla

KEREM ÇALIŞKAN

Dünyada ırkçılığın son sığınaklarından biri olan Güney Afrika'da kan ve ateş içinde bir şiir yükseliyor. Azanyalı şair ve yazar Sipho Sepamla bu kuşağın öncülerinden. Azanya, Güney Afrika'nın, yerli halkının dilindeki eski adı. Bugün 58 yaşında olan Sipho Sepamla'nın ilk şiir kitabı "Haydi Koş Ona" 1975'de yayınlandı. Bunu 1976'da "Sen İçimdeki Türküsün" izledi "Yeni Klasik" ve "Skeç" adlı edebiyat dergilerinin de yapımcısı olan Sepamla kısa hikayeler de kaleme alıyor.

"Soweto, Sevdiğim" yazarın son şiir kitabı. Bu kitapta 1976 Soweto ayaklanmasını anlatan Sepamla, Güney Afrika'da yeni ortaya çıkan gettoların şiir geleneğini sürdürüyor. Kendini bir anlamda kronist olarak gören, ama yalnızca olayların değil, duyguların, ümitlerin ve acıların kronisti olarak gören Sepamla sanatı hakkında şunları söylüyor:

"Benim hareket noktam daima şu olmuştur: Güney Afrikalı bir yazar, istesin istemesin, günlük olayların içine karışmıştır. Bu yüzden onun ödevi gelecek kuşaklar için bir görgü şahidi olmak, kendi döneminde olup bitenleri anlatmaktır. Bu kitabı yazmamın nedeni de budur.

"Burada duyguları yakalamaya ve yansıtmaya çalıştım, sadece kendiminkileri değil, bu ayaklanmaya katılan herkesin duygularını... Ama bir sözcü olduğumu sanmıyorum, sözcü olmak istemiyorum. Ben sadece Güney Afrika'da cereyan eden olayları anlatmaya çalışanlardan birisiyim sanıyorum."

Sepamla Güney Afrikalı yazarların daha çok şiire yönelmelerini de şöyle açıklıyor:

"Şiir aracısız bir yol. Kısa bir süre için oturabilirsin, çünkü her zaman sonsuz bir telaş vardır, bir yere yetişmek, yorgana sarılmak ya da okula gitmek zorundasındır ve iki mısrayla, 4 mısrayla, 10 ya da 20 mısrayla şiir üzerine çalışabilirsin, bu mümkündür. Buna karşılık kısa hikaye zaman ister, ama ne zamanımız, ne imkanımız var. Kısa hikaye sessizlik içinde etraftan rahatsız edilmeden çalışabileceğin bir ortam ister, bizim ise böyle bir şeyimiz yok. Durumlar önemli ölçüde değişti bu yüzden biz, günümüzü yorumlamak için bir yazı biçimi olarak şiiri tercih ediyoruz."

"Soweto, Sevdiğim" kitabı Güney Afrika'da ırkçı Botha rejimi tarafından yasaklandı. Azanya şiiri, sanatın halkın mücadelesinin ayrılmaz bir parçası olduğunu bir kez daha kanıtlıyor.

Sepamla'nın bu kitaptan alınan dört şiirini sunuyoruz.

Köle yapılmak istenen Azanya halkı kadınıyla erkeğiyle mücadele bayrağını yükseltiyor: "Yaşasın Azanya, gelecek bizimdir!"

Mahşer günü

Siyah insanlar doğuştan şarkıcıdır
Siyah insanlar doğuştan koşucudur
Siyah insanlar barışseverdir
Bu tanıtımlar zayıf kıldı bizi
Şampanya köpükleriyle tıkadılar
boğazımızı
Boğucu tozu tanıdık
Ve kıvranıp kaldık yumuşakbaşlılığın
acıları altında
Şarkıcılar
Koşucular
Barışseverler
Kimse görmüyor aslında içimizde kopan
fırtınayı
Bilmek istemiyor kimse
Gelip dayandığımızı en son sınıra
Gülmek işkence oldu
Şarkıcılar
Koşucular
Barışseverler
Ne saçma
Korkarım hepimiz akşam dualarında
söyleyeceğiz şarkılarımızı
Ve gördüğüm kadar korunaklara koşacağız
hepimiz
Bilmem artık hangi barış kalacak geriye
sevilecek

Vatan

Bir zamanlar, evet bir zamanlar
Vatan derdim seve seve
Vatan hatta çıplak dağlara
Ve tepelere yapışmış ağaçlara
Oyulmuş toprağa vatan, ama

Nasıl bu vatandır diyebilirim
Analar kan sızan yaralarını eğer
Bastırmak zorundaysa terli ellerle
Bacılar sarkık acı fışkıran göğüslerini
Kurşunlardan sakınmak zorundaysa eğer

Nasıl vatan derim
Başını eğmiş otururken baba
Endişeye gömülü
Bakışları çaresizlik sarılı

Nasıl adlandırırım vatanı
Eğer başkaları Doornkoop, Thornhill
Limeh ill ya da Verneooneg diyorsa ona

Nasıl oluyor da bu vatan
Bir zindana dönüşüyor
Kendi çocuklarını hapseden

Nasıl vatan olabilir burası
Aralıksız çoğalıyorsa mezarlar
Ve insanların bilinci eziliyorsa darbeler
altında

Acıdan arınmış bir vatan arıyorum
Kalbimi sevinçle dolduracak bir vatan
Vatan.

Soweto ve 1976 ayaklanması

Soweto (South Western Township) "Güney Batı Kesimi" sözcüklerinin kısaltılmış şeklidir. Burası Johannesburg şehrinin getto'sudur. Getto gecekondulardan daha yoksul olan yerleşim merkezlerine Batı'da verilen isimdir.

Soweto'da 2 milyona yakın insan yaşar. Ama burası bir şehir değildir. Kendi idaresi, kendi örgütlenmesi yoktur. Her şeye Johannesburg'daki rejim hükmeder Ardarda sıralanmış ve yerli halkın "kibrit kutuları" adını taktığı bu barakaların yalnızca yüzde 15'inde elektrik vardır, su ise evlerin dışındaki musluklardan alınır.

Her gün erkenden 300 bini aşkın işçi bu barakalardan işyerlerine çalışmaya gider. Büyük bir kısmı 13-15 kilometrelik yolları yayan yürümek, bir kısmı da hınca hınç dolu tramvaylara asılarak gitmek zorundadır.

Soweto'da mülk edinmek yasaktır, semt devlet tarafından işletilen birahanelerle doludur. Bakkallar dışında satış mağazası ve ticarethane yoktur. Halk alışverişini hafta sonları Johannesburg'da yapmak zorundadır.

İşte bu Soweto'da zenci halk ırkçı rejime karşı 16 Haziran 1976'da büyük bir ayaklanma başlattı. Öğrenci kesiminden yayılan isyan hareketi giderek bütün şehri sardı.

1977'de ölen ve Güney Afrika daki kurtuluş hareketinin önderlerinden Robert Sobukwe, Soweto ayaklanması için şunları söylüyordu:

"Soweto bize tüfeklerden artık korkmamayı öğretti. Beyazların tüfekten başka dayanağı olmadığı ve biz de artık tüfek bulabileceğimiz için sonunda bir kapışma kaçınılmazdır. Afrikalıların artık yeter diyeceği gün gelecektir. O zaman bizi hiç bir şey tutamaz.

"Gelecek bizimdir."

Soweto

Seni kabarırken gördüm
Bir maya gibi
Ve taştığın zaman şimdi
Şahidiyim yarattığın paniğin

Gecikmiş bir tasarı gibi doğdun
Kenar sokaklarında büyük şehrin
Ve üvey evlat olarak yaşadın
Hesapsız yolların parçalardı kalpleri
Adının geçtiği öyküler
Tükürdü kafasına bir çoğunun

Oğulların efsanevi kahramanlardı
Haklı bir gururdu
Onların sağlam karakteri
Ama gölgelerini de tanıdın bazı adamların
Telaşla ve seyirterek her işaret ya da seste
Köşe bucak aranırlardı

Kocaman sakin bir mezarlıktın sen
Gündüzün bir çoğu gömüldü oraya
Ve uyandırıldılar gece yeniden
Katılmak için gece dualarına

Anaları dullara çevirdin
Kuşanmak zorunda kaldılar
Erkeklerin işlerini

Matemlerden
Bir yaşam biçimi yarattın
Acı içinde doğurdu analar
Yüzünü süsleyen çicekleri

Kötü bir düştün
Çakılıp kalmış bazılarının aklına
Ta çevrilen gözler değene kadar
Dev gibi insan yığınlarına

Zaman oldu
Kötüye yoruldu kulaklarındaki kesikler
Ve bileklerindekiler horlandı
Zaman oldu
Binlerce sesinin söylediği şarkı
Battı kulaklara
Ve milyonlarca ayağının dansı icin
Uyumu bozuyor denildi

Sırtında kanunlar boyunduruğunun yükü
Boğmaya çalışıyorlardı hayatını
Ve adalelerini gerdiğin zaman sen
Koparıp atmak için zincirleri
Dışardan büyük bir homurtu yükseldi

Seni seviyorum Soweto
Ta öteden beri
Daha terketmeden yaz kırlangıcı seni
Ölüm kokusundan yakındım
Bir Albatros gibi omuzlarında asılan
Kanının kokusundan nefret ediyorum
Caddelerinden oluk oluk akan

Ama cesaret buluyorum
Düşününce
Senin iskeletin olanların
Yürüyeceklerini
Canlı bir varlık
Yaratmaya yeniden
Toprağın küllerinden

Bir sevdalının günlüğü

Pazartesi birbirimizin omuzuna dayadık başımızı
Salı çamaşır demetlerini yara yara dolaştık durduk şehri
Çarşamba sinemaya gittik elele
Perşembe Betty teyzeciğe rastladık salınarak gezerken Elof
caddesinde
Cuma ellerimizi kalplerimize kenetledik ve dua ettik
babalarımız dönsün diye
Cumartesi gelecek haftanın alışverişi için daldık şehrin
kargaşasına
Pazar kaçamak gülücüklerle bakıştık kilisede

Ama bunlar sevdamızın yerini almadan önceydi yasalar
Şimdi düşüncelerimizde sevmek zorundayız birbirimizi
Ve düşlerde aramalıyız geleceği
Kalplerimizi ayırdılar birbirinden
Ama dayan sevgilim
Daha bitmedi işimiz
Bana yaşamı yasaklayanlar
Öyle kolay yokedemez sevdayı.
Gelir yine dokunurum göğsüne her zamanki gibi
Aranırım dudaklarını karanlıkta her zamanki gibi
Ev hapsim önleyemez sana yakın olmamı
Böyle bir yoldan
Yalnızlığın insanlık dışı olduğunu öğrettiler bana yalnızca
Ama sevdamız taşımamalı haksızlığın çizgisini asla!

Aydınlık
Kurucusu ŞEFİK HÜSNÜ
Kuruluş yılı 1921
BÜTÜN ÜLKELERİN İŞÇİLERİ VE EZİLEN HALKLAR, BİRLEŞİN!

Fransız "Le Monde" gazetesinden alınmıştır

Sovyet işgali yüzünden yüzbinlerce Afganlı ülkelerini terkederek komşu ülkelere gitmek zorunda kaldı. Bu mülteciler, zor koşullarda, hastalıklarla boğuşarak yaşamlarını sürdürmeye çalışıyorlar.

● Toplantıya Yves Montand, Jean Ellestien, Edmond Maire, Arthur London, Mike Barry gibi sanatçı, yazar ve siyaset adamları katıldı

Fransa'da ünlü aydınlar, Afganistan'ın işgalini tartıştı

Jiri Pelikan: «Afgan direnişinin ezilmesine göz yummak, İran ve Yugoslavya'ya yapılacak saldırılara da göz yummak demektir»

● Fransa'da Afgan direnişine destek olmak için bir komite kuruldu

Ünlü Çek muhalifi ve Avrupa Parlamentosunda sosyalist milletvekili Jiri Pelikan, Sovyetlerin Afganistan'daki birliklerini geri çekmesi için Batı soluna büyük görev düştüğünü belirtiyor.

DIŞ HABERLER SERVİSİ

BİRLEŞMİŞ Milletler, İslam Konferansı, AET gibi uluslararası kuruluşların yanısıra, Batının aydınları da geçenlerde Paris'in ünlü "Mutualite" salonunda toplanarak Afganistan'daki Sovyet işgalini görüştüler.

Toplantıya katılanlar arasında Yves Montand, Arthur London, Jean Lacouture, Helene Parmelin, Jean Elleinstein, Antoin Spire, Edmond Maire, Mike Barry, Jiri Pelikan gibi sanatçı, yazar, filozof, etnolog ve siyaset adamları vardı.

Fransız solunun çeşitli kesimlerinin de hazır bulunduğu toplantıda Sovyetlerin Afganistan'dan geri çekilmesi istenerek, işgali destekleyen George Marchais'nin Komünist Partisi eleştirildi. Konuşmacılardan Leroy-Laudire, Fransız Komünist Partisinin, Marchais'nin ağzından, Afganistan'daki feodalizme karşı mücadele etmek adı altında Sovyet ordularını desteklediğini söyledi.

Siyaset adamlarından Edmond Maire, Afgan halkının haklarının tanınmasını isteyerek, ancak bu haklarının savunulmasıyla sosyalizmin geleceğinin savunulabileceğini vurguladı.

Amerikalı etnolog Mike Barry Sovyet işgaline karşı sol güçlerin insiyatif kullanmasının etkili olacağını ve Afgan halkına moral destek sağlayacağını belirterek, "Cezayir ve Vietnam savaşlarını mahkum eden Batı solunun, Afganistan dramına karşı müdahale edecek moral gücü vardır." dedi.

Jiri Pelikan'ın konuşması

TOPLANTIDA söz alan Jiri Pelikan, Prag'da oynanan senaryo ile, Kabil'de oynanan senaryonun aynı olduğunu belirtti. "Normalleşmeye" karşın Sovyet birliklerinin hâlâ Prag'da bulunduğunu, aynı şeyin Kabil için de geçerli olduğunu söyleyen Jiri Pelikan, 5-6 Haziran 1980 tarihli "Le Monde" gazetesinde çıkan makalesinde de şunları anlatıyor:

"Beş aydır Afganistan'da devam eden savaş, halkın yabancı istilacılara karşı yürüttüğü bir milli kurtuluş savaşı mıdır, yoksa legal bir rejime karşı bir 'ayaklanma' mıdır? İşte Batı solunun cevap vereceği soru budur."

Pelikan, Sovyetler'in Afganistan'ı niçin işgal ettiğini de şöyle anlatıyor: "SSCB, gelecekteki petrol ihtiyacını güvence altına almak, İran ve Basra Körfezine gelecekte müdahalelerde bulunmak ve Avrupa'ya baskı yapmak amacıyla, bu ülkede üsler kurmak için işgal kararı aldı."

Afgan halkını boğmak

PELİKAN, "Mutualite" de yaptığı konuşmada söz konusu makalesini temel aldı. Jiri Pelikan makalesine şöyle devam ediyor:

"Babrak Karmel rejiminin tanınması halinde Sovyetlerin Afganistan'daki birliklerini geri çekeceğini söylemesi bir aldatmacadır." Bu durumun gerçekleşmesi halinde Afgan halkının kanla boğulabileceğini söyleyen Pelikan, SSCB'nin 1968'de Çekoslovakya'ya "geçici" olarak geldiğini, ancak iki ülke arasında yapılan anlaşmalarla, artık kalıcı bir şekilde ülkede bulunduğunu hatırlatarak Moskova-Kabil işbirliğinin aynı şeyi yaratacağını belirtti.

Solun görevi

JİRİ Pelikan, Batı solunun sorumluluğunun da büyük olduğunu söyledi. Pelikan, solun bir soy kırımına karşı durmak ve dünya barışının tehlikeye girmesini engellemek için, sadece kınamalarda bulunmaması ve hükümetlerin pasifliği ardına gizlenmemesi gerektiğini vurguladı.

"Dış yardım almadan savaşan bir halkın karşısında Avrupa solu, insiyatifi hükümetlere ve diplomatlara bırakmamalı -onların rolünü küçümsemiyorum- bizzat kendisi, kendi öz kanallarıyla Sovyet birliklerinin Afganistan'dan çekilmesini istemelidir." diyen Jiri Pelikan, Batı solunun Vietnam savaşı sırasında önemli bir rol oynadığını hatırlatarak, "Avrupa komünisti" partilerin, sendikaların aynı şeyleri yapmasını istedi.

"Sol, Afgan direnişini tecrit eden ve Sovyet müdahalesiyle başa gelen rejimini tanıyan 'çözümleri' engellemelidir" diyen Pelikan, ikinci bir Yalta'ya da karşı çıkılması gerektiğini belirtti.

Jiri Pelikan makalesini şöyle bitirdi:

"Tankların, uçakların ve açlığın Afgan direnişini sona erdirmesine göz yummak, yarın İran'a, öbürgün Yugoslavya'ya yapılacak saldırılara da göz yummak demektir."

Jiri Pelikan, Sovyetler Birliği'nin Çekoslovakya'yı işgali sırasında TV Müdürü idi. Daha sonra İtalya'ya sığınan Pelikan, 1979 Haziranında yapılan Avrupa Parlamentosu seçimlerine sosyalist aday olarak katılmış, milletvekili seçilerek Strasbourg'daki Avrupa Parlamentosunda göreve başlamıştı.

«Halk kendi yolunu bulacak»

FRANSIZ aydınlarının yaptığı toplantıda söz alan bir çok konuşmacı, Afgan halkının mücadele içinde kendi yolunu bularak kurtulabileceğini, hiç kimsenin Afgan halkı adına konuşmaya yetkisi olmadığını belirtti.

Toplantıda, işgali gören ve işkencelerden geçen direnişçilerin izlenimlerini anlatması, salonda heyecan yarattı.

Toplantı sonunda Afganistan halkıyla dayanışma için bir "Milli Komite" kurulduğu, bütün Fransızların Afgan halkına yardıma çağrıldığı da ilan edildi.

Moskova yanlısı Danimarka Komünist Partisinin günlük yayın organında çalışan Bent. Christiansen

«Solcular Doğu Bloku casuslarına karşı uyanık olmalı» deyince, hem işinden hem de Parti üyeliğinden atıldı

Doğu Bloku casuslarının Danimarka'daki faaliyetlerini açıklayan B. Christiansen (üstte), Doğu Alman casusluk teşkilatı STASİ'nin Dış Ülkeler Şefi olan Markus Wolf (yanda)

KEMAL KOÇ (KOPENHAG)

Danimarka'da günlük olarak yayınlanan ve Moskova yanlısı "Danimarka Komünist Partisi"nin günlük yayın organı "Land Og Folk" gazetesinin muhabiri ve partinin üyesi olan Bent Christiansen adındaki kişi, "Danimarka'daki solcuların Doğu Bloku casuslarına karşı uyanık olmaları gerekir" dediği için hem işinden hem de parti üyeliğinden atıldı.

Danimarka'da, Sovyetlerin casusluk faaliyetlerini açıklayan bir kitap yazan ve bu nedenle hem parti üyeliğinden hem de Sovyet yanlısı Land Og Folk gazetesinin muhabirliğinden atılan Bent Christiansen bu nedenle Danimarka basınına şu açıklamayı yaptı:

"Geçen yıl, Doğu Alman gizli haberalma örgütü (STASİ) için casusluk faaliyeti yürüten ve Danimarka Dışişleri Bakanlığında çalışan Danimarkalı nişanlısı aracılığıyla Danimarka'nın enerji tekniği ile ilgili belgeleri Doğu Almanya'ya götürürken yakalanan aslen D. Almanyalı olan ve kendisine sağladığı sahte bir pasaportla Batı Alman vatandaşıymış gibi gösteren Jörg Meyer'in yakalanmasından sonra Doğu Alman casuslarının faaliyetlerini açıkladığım ve kitap olarak yayınlanan yazılarımda Danimarka'daki sol kesimin bu casusluk faaliyetlerine alet olmamaları için çağrıda bulunduğum için beni görevimden attılar. Kitabımda yakalanan Doğu Alman casusunun sahte kimlik kullanarak mahkemeyi aldatmak istediğini ve suçüstü yakalanan bu casusun Danimarka ve Norveç'te 50'ye yakın kadını örgütlediğini ve bu kadınların devamlı olarak bu casusa önemli gizli bilgiler verdiğini belirttim. Doğu Alman casusluk örgütü STASİ'nin Danimarka ve Norveç'teki faaliyetlerini açıkladığım bu kitabımı Doğu Alman casusu olan ve suçüstü yakalanan Jörg Meyer'in mahkemeye çıkmasına bir hafta kala yayınladım ve hemen satışa çıkarıldı. Mahkemeye çıkarılan Doğu Alman casusu Meyer 6 yıl ağır hapis cezasına çarptırıldı, sanıyorum yazdığım bu kitap Danimarka solunun casuslara alet olmamaları için faydalı olmuştur. Üyesi olduğum parti (Sovyet yanlısı DKP) sadece Doğu Almanya'daki iktidar partisinin şefleri ile dayanışma içinde olurlardı, fakat Doğu Alman halkı ile hiç bir bağları ve dayanışmaları yoktu. Bu partilerin şefleri sadece kendi egoist çıkarlarını düşünürlerdi. Doğu Almanya'yı birçok defa Land Og Folk gazetesinin muhabiri olarak gidip gezdim. Doğu Alman casusları sadece başka ülkelerde faaliyetler yürütmekle kalmıyorlar, ayrıca kendi halkına da sözde "kanunsuz" bir iş yaptıklarında baskı yapıyorlar. Ayrıca Doğu Alman casusu Meyer'in avukatı ve Sovyet yanlısı Danimarka Komünist Partisi üyesi olan Chr. Wilhelm Hagens, aynı zamanda Doğu Almanya'nın Danimarka'daki avukatıdır. Ayrıca bu kitabı yayınlamadan evvel, kaldığım ev birçok defa soyuldu, eminim ki bu soygunculuk faaliyeti Doğu Alman casusları tarafından yapıldı, fakat elimdeki gizli belgeleri başka yerlerde muhafaza ediyordum, değilse belgeleri benden çalacaklardı, tabii ki bu belgeler çalınsaydı bu kitabı yayınlamam imkansızlaşırdı."

Televizyonda bugün

17.00	HABERLER
17.05	AKŞAMA DOĞRU
17.55	HABERLER
18.00	DAVID COPPERFIELD
18.45	AVRUPA KUPASI — Çekoslovakya-Hollanda karşılaşması naklen yayınlanacak.
20.30	HABERLER
21.30	SAZ ESERLERI
21.35	TV'DE SINEMA
23.05	AVRUPA KUPASI — Almanya-Yunanistan karşılaşması banttan yayınlanacak.
00.40	HABERLER

(GENİŞ HABER 7. SAYFADA)

Tarih boyunca

İŞKENCE

Hazırlayan: R. Kısacık

● *Ortaçağ zalimlerinin karanlık kafalarını ve düzenlerini kabul etmeyen bir çok aydın insan, büyücü diye diri diri yakıldı.*

● *Engizisyon zindanlarında ölenler gömülmüyor, mahkumlar çürümüş cesetlerin arasında yaşıyorlardı*

ORTAÇAĞ İSKENCELERİ-4

Ölüm bile işkenceleri engelleyemiyordu, kemikleri çıkarılıp yakılıyordu

ASYA, Ortadoğu ve Afrika ülkelerinde insan vücuduna yapılan kısa süreli işkenceler artarken, Avrupa'da da kurulan Engizisyon mahkemeleri, tüm insanları etkisi altına alıyor, işkencehanelere bile gerek görülmeden, işkence, mahkeme huzurunda bile yapılıp, oluk-oluk kanlar akıtılıyordu.

Engizisyonun kuruluşu

DİN inancının savunucusu olan kilise, din sapıklarına karşı önlemler almakta gecikmedi. Hıristiyanlığı kabul etmiş olan imparatorlukta, din sapkınlığı suç sayıldı. Justiniaus ve Mardinli Manes'in din öğretisinden yana olanların ölüm cezasına çarptırılmasını öngermesinden sonra, Ortaçağda unutulmuş gibi gözüken ölüm cezası 1000 yıllarında Cathere'lerin din konusundaki akımı, Batıda kurulu düzeni sarsmaya başladı. 1022'de din sapkını olarak tanımlanan 13 din adamını, meydana yığılan odunların ortasına bağlatıp, odunları ateşledikten sonra, diri diri yaktırdı.

1084 yılında Verona konsilinde Lucius III ile İmparator Frederik I arasındaki bir anlaşma Engizisyonun kurulmasına neden oldu. Her piskopos bölgesinde din sapkınlarını bulmakla görevlendirildiği gibi, kiliseye bağlı kalmayan yöneticilerde, bu konuda verecekleri cezalarla piskoposlara yardımcı olmaya çağrıldı. Ama ne bu tür önlemler, ne de cezalarla Citeaux ve Dimoniken rahiplerinin çabaları, hatta ne de Simon de Monford'un liderliğini yaptığı korkunç işkenceler, sapkınlığı önleyemeyince, Toulouse konsili özel bir mahkeme kurulmasını gerekli gördü. 1229'da Papa Gregorius mahkemeyi kurdu. Yargı kurullarının diğer yargı kurullarına yardımcı olunması zorunluluğu getirildi. (1233). Yargılama yöntemi çok sertti. Engizisyon mahkemesinin jüri yerini tutan iki yardımcısı olmasına karşın, avukatı olmayan tutuklunun kendisini savunacak bir başka sözcüsü de olamazdı. Suçlamanın kim veya kimler tarafından yapıldığı da ne sorulur, ne de dikkate alınırdı. Mahkemede tutuklunun itirazı veya tanığın itirazı da dikkate alınmayınca, işkence başlamış oluyordu.

İşkence itiraf ettirmenin yolu olarak benimseniyor

1255'te öldürmek veya sakat bırakmamak koşuluyla her tür işkence yapılması kabul edildi. Böylece Engizisyon mahkemelerinin karanlık Ortaçağa karışmış akıl almaz işkenceleri doğmuş oldu. Haklarındaki kuşkular bile çok hafif olanlar, haçlı seferlerine katılmaya yollanıyordu. İşlediği suçtan pişmanlık duyduğunu itiraf eden sanıklar bile ömür boyu karanlık hücrelere zincirleniyordu. İşkenceler yapılırken bile pişmanlık duyduğunu belirtmeyen tutuklu, ateşte yakılarak öldürülürdü. Bazı hafifletici nedenleri olan tutuklular da yine, dört duvar arasında, ömür boyu hapse atılırdı ki, kısa bir süre sonra, açlıktan, susuzluktan veya çeşitli bulaşıcı hastalıklardan, tutuklu yakasını kurtaramazdı. Suçlu kararı verilen tutukluyu ölüm bile kurtaramazdı. Böyle tutuklular mezardan çıkarılır, kemikleri yakılarak ceza infaz edilirdi. Çoğu kez, tutuklu yargıçların önünde anadan doğma soyulur, öyle sorguya çekilirdi. Anadan doğma yargıç karşısında direğe bağlı tutukluya, sopalarla vurularak, suçunu itirafa zorlanırdı.

Fransa'da 9. yüzyıl başında Güzel Phillipe tarafından Templier tarikatına karşı Engizisyon bir araç olarak kullanılmaya başlandı. Bir ara önemi azalır gibi olduysa da, François I devrinde bir süre yine önem kazandı.

Nomartin fermanıyla Engizisyon kesin olarak kaldırıldı.

Ölüm bile işkenceleri engelleyemiyordu

İTALYA'da ise Paulus-III döneminde, Engizisyon mahkemeleri, Protestanlara karşı yeniden oluşturuldu. Papa Sixtus mahkemeyi Santa Oficio durumuna getirdi. Konvard von Marburg Almanya'da Engizisyoncu korkunç duruma getirdi. 14. yüzyılda mahkeme din sapkınlarına, daha sonraları da büyücülere karşı savaş açtı. Yüzbinlerce kişi, mahkemelerdeki psikolojik ve bedene yapılan işkenceler sonucu ateşte diri diri yakılarak öldürüldü. Mary Tudor Engizisyon mahkemelerinin İngiltere'de kurulmasına çalıştı. Rafizilik giderek yaygınlaştı. Mahkemeler rafizilerin tüm savunma olanaklarını ellerinden alıyordu. Rafizilere karşı baskı ve işkenceler büyük boyutlar kazandı. Ateşte yakılanlar, öldürülme cezasına çarptırılanlardan sayıca daha azdı. Çünkü Rafizilik bu yolla yokedilememişti. Bunu başarmak için Rafizilik tarafından kazanılmış bölgelere haçlı seferleri düzenleniyor ve buralarda ele geçirilen Rafiziler kitle halinde hapsediliyor, psikolojik ve bedeni her türlü işkenceye başvuruluyordu. Ölüm bile bu işkence sonucu kıyımları durduramıyordu. Ölen Rafizilerin kemikleri mezarlardan çıkarılıyor, yakılıyor, mirascılarına bırakılan malları da ellerinden alınıyordu. Zaman zaman fazla gayretkeş bazı Engizisyoncularında öldürüldüğü oluyordu. Bunun üzerine işkenceyle öldürülen kimseyi kilise kutsal ilan ediyordu. Böylece sürdürülen yok etme savaşı giderek yaygınlaştırılıyordu.

Rafizilere yapılan işkenceler

RAFİZİLERE karşı yapılmış en sert yasalar İmparator II Frederik tarafından çıkarıldı. Bu şahıs geniş görüşlü biri olarak tanınmış ve dünyanın yaratılışını, ruhun ölmezliğini kabul etmeyen, arap felsefesinin hayranıydı. Ama Rafiziliği Papa ile çekişmesinde bir silah olarak kullanmadığı zaman Rafiziliğin yıkıcı olduğunu söylemekte ve bu harekete karşı çıkmaktaydı. II. Frederik 1220 yılında Roma'da taç giydiği gün tüm Rafizilerin alçak ve yasa dışı olduklarını bildiren, mallarına el konmasını öngören bir ferman çıkardı. 1231 yılında da Dominicain İmparatorluk toprakları üzerinde Engizisyoncu olarak tanıdı ve himayesine aldı. Odun yığınları üzerinde yakılma, dillerin koparılması gözlerin çıkarılması veya başkaca organların kesilmesi Rafizilere verilen her zamanki cezalardandı. Ölümden korkarak inançlarını değiştirmeye hazır olduklarını söyleyecek olurlarsa, yalnız ekmek ve suyla beslenmek üzere yaşam boyu zindanlara atılırlardı. İmparator 1230 yılında Rafizileri asi ilan etti ve hem kiliseyi, hem de imparatorluğu savunmanın kendi öz görevi olduğunu açıkladı. Ama kiliseye verdiği tüm bu tavizlerin ona hiç bir yararı dokunmadı. Sonunda Papalıkla yaptığı mücadelede yenildi. Engizisyon en büyük işkencelerini bu dönemlerde gösterdi. Zindanlarda ölenler gömülemiyor, yeni gelen tutuklular bu kokuşmuş cesetler arasında aç susuz bırakılıyordu. Zindana geldikleri zaman zaten dayaktan çürümüş bedenleri, acılar içerisinde cesetlerin üzerine bırakılıyordu.

Yarın: Her derebeyinin kendine özgü işkence usulleri vardı...